

22-12-'89

Nr. 142

f2.50

DE ZWAARTE

o.a.
schiphol
oost-europa
el salvador
illegale ateliers
schengen

ABONNEMENTEN

Een abonnement op De Zwarte (400 pagina's ong. 10 Zwartes) kost Hfl.25,- zowel voor postabo's als voor abo's die we zelf bezorgen. Instellingen betalen dubbel tarief. Politieke gevangenen krijgen De Zwarte gratis. Betalen doe je vooraf, kontant bij je bezorger* of op giro 3442401 t.n.v. De Zwarte in Leiden.

WANBETALER* S WORDEN GEROYEERD.

inhoud

- 3 anti apartheid axie Schiphol
- 7 illegale ateliers
- 10 de Uppington 14
- 12 is het kommunisme dood ?
Polen
DDR
- 18 El Salvador
- 22 het Schengen akkoord
- 24 RAF kommuniquee
- 25 celdoorzoekingen nav RAF aanslag
- 26 hongerstaking GRAPO en PCE(r)
- 27 kort
- 28 kraakgebeuren
- 29 brief van Huib
- 30 axie tegen Shell advertenties
- 31 kort

De Zwarte wordt eens in de twee weken gemaakt op dinsdag en woensdag. Kopy kan je sturen naar postbus 10233 in Den Haag. Als je zelf een stuk typt doe dat dan op een kolombreedte van 7,3 cm. Kopy moet uiterlijk binnen zijn op de dinsdagochtend dat de Zwarte gemaakt wordt. De mensen die De Zwarte samenstellen zijn op betreffende dinsdag en woensdag te bereiken via telefoonnummer 070-892098.

BEZETTING STARTBAAN SCHIPHOL.

Verbreek het luchtvaartverdrag

Persverklaring

Vandaag hebben 500 aktievoerders/sters de startbaan Zwanenburg op Schiphol tijdelijk proberen te bezetten. Elke dinsdag en vrijdag vertrekt er een vliegtuig van de 'Suid-Afrikaanse Lugdiens' naar Johannesburg. Op andere dagen is het de KLM die op Johannesburg vliegt. Schiphol zelf speelt een steeds belangrijkere rol in de overslag van goederen van en naar Zuid-Afrika. Met deze aktie wilden we ons ook verzetten tegen de hypokriete houding van de Nederlandse regering ten aanzien van Zuid-Afrika. Alleen door strijd, door druk op Zuid-Afrika en de bedrijven die ermee samenwerken, kan er een einde komen aan apartheid.

Toen vijfhonderd aktievoerders in bussen aan kwamen rijden bij de startbaan, werden ze op twee kilometer van de Zwanenburgbaan klemgereden door de politie. Hardlopend hebben de aktievoerders geprobeerd het terrein te bereiken, maar aangekomen bij het hek bleek dat er politie was verzameld om dit te verhinderen. Na enig duw en trekwerk heeft de actiegroep "Stop Luchtvaartverdrag, sancties nu" zich in de bussen teruggetrokken en aanvaardden we de terugtocht.

De opzet was een bezetting geweest van de startbaan waar vanmiddag een vliegtuig van de Suid Afrikaanse Lugdiens met bestemming Johannesburg zou vertrekken. In een waarschuwingfase van 2 minuten zou de verkeersleiding en piloten worden gewaarschuwd, waarna we de startbaan zouden betreden. Het zou een vrolijke bezetting worden, met muziek, voetbal en een geschilderde ANC-vlag op de startbaan. Op die

manier zou het vliegtuig van de SAL een vertragings opgelopen hebben.

Een eerder bericht dat dit ook daadwerkelijk gelukt zou zijn blijkt onjuist. Het SAL-toestel wat klaar stond om te vertrekken werd door de verkeersleiding naar een andere baan gedirigeerd.

We wilden dat het signaal van de verstoring van de normale gang van zaken op Schiphol begrepen en gevoeld zou worden. Duidelijk moet worden dat racisme en kollaboratie met apartheid door veel mensen niet getolereerd worden. En dat de strijd daartegen doorgaat en door moet gaan tot die strijd gewonnen is. Schiphol en de KLM zijn dan ook nog niet van ons af!

Door onze aktie juist nu te voeren richten we ons ook tegen de redenering dat de Klerk 'een kans moet krijgen' en dat daarom sancties (en akties) uitgesteld zouden moeten worden. Consessies zijn het resultaat van strijd en alleen door door te gaan met de druk op Zuid-Afrika komen er wezenlijke hervormingen. Maar bovendien geldt dat zelfs de basisvoorwaarden die nodig zijn voor onderhandelingen (vrijlating van alle politieke gevangenen, opheffing van de noodtoestand, terugtrekking van het leger uit de townships) nog niet vervuld zijn. Laat staan dat er al uitzicht is op een goeie uitkomst van die onderhandelingen.

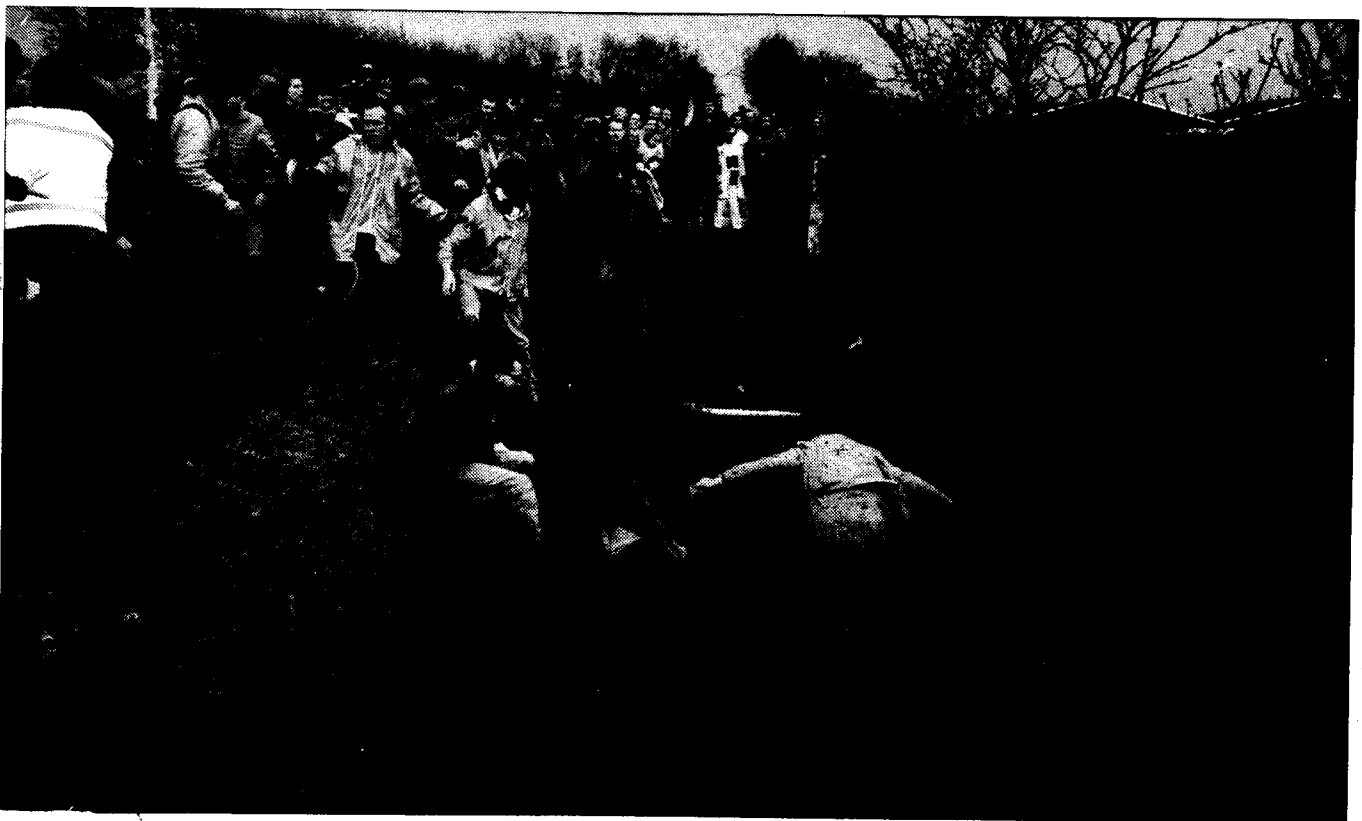
De Klerk gokt erop dat zijn racisme met fluwelen handschoenen tot uitstel van sanctie-maatregelen leidt en dat van uitstel afstel komt. Het Zuid-afrikaanse regime hoopt zo door het verzwakken van de internationale solidariteit in een sterkere

positie te komen ten opzichte van het zwarte verzet. Vanuit deze positie willen ze dan apartheid 'hervormen' zonder dat de racistische grondslagen van het systeem zoals de thuislanden politiek, 'groepsrechten', blanke privileges, aangetast worden. Het zwarte verzet zal daar vanzelfsprekend niet mee akkoord gaan en heeft opgeroepen tot een intensivering van de strijd.

Wie nu sancties uitstelt, zoals ook de nieuwe Nederlandse regering doet, geeft de Klerk een kans om het doorvoeren van de noodzakelijke veranderingen te vertragen. Vertraging van het luchtvaartverkeer was daarop ons antwoord geweest.

Met de bezetting van de startbaan wilden we ook protesteren tegen het vluchtelingenbeleid in Nederland. Asielzoekers/sters die met geldige papieren in Nederland aankomen worden op Schiphol eerst een maand tot drie maanden gevangengezet in een speciale vluchtelingenbajes. Deze gevangenis wordt nu tijdelijk gesloten en verbouwd tot een nog betere gevangenis. Met 'opvang' heeft dit alles echter niets meer te maken. Vluchtelingen die niet over geldige papieren blijken te bezitten (wat erg normaal is voor mensen die moeten vluchten) komen niet eens in aanmerking voor een asielpcedure en worden meteen weer terug gevlogen. Een dergelijke politiek heeft racistische achtergronden. Voor ons is de strijd tegen racisme, solidariteit tussen mensen, ondeelbaar en niet op te splitsen in hokjes. We eisen dat de KLM zijn medewerking (en verdiensten) aan deze verplichte uitzettingen stopt.

actiegroep 'stop luchtvaartverdrag, sancties nu'

VERBREEK HET LUCHT

Evaluatie

Op het herverzamelpunt, na afloop van de actie, kon je eigenlijk al redelijk goed peilen hoe mensen het gebeuren van die middag over zich heen hebben voelen komen. Er was teleurstelling, natuurlijk. Het plan om de startbaan te blokkeren en daarmee het normale functioneren van Schiphol te verstoren en het vertrek van het SAL-vliegtuig en KLM vliegtuigen te vertragen, werd gedwarsboomd door een tweetal agentjes in hun wagentje. Zij zullen ongetwijfeld met de feestdagen een extraatje tegemoet kunnen zien.

Maar ondanks het feit dat we de baan niet opgekomen zijn, was er toch een goed gevoel. De actie was vrij netjes voorbereid, op de gemaakte fouten komen we zo terug. De sfeer onderling was goed, stimulerend zelfs. Het bereikte aantal mensen voor de actie - 450 - zal nog lang in ons hoofd blijven hangen. Redelijk veel mensen waren fantasievol uitgedost. De vele sientjes die we rijk zijn, ze waren er vrijwel allemaal. Eens te meer blijkt dat je met vernieuwende inspirerende acties een hoop kunt bereiken. Zowel naar buiten toe (bv. de media) als in eigen kringen.

Een korte terugblik op de actie.

Op het centrale verzamelpunt kregen we om 13.30 uur te horen dat er iets mis was. Uit berichten bleek dat de gebouwen op Schiphol en de balies intensiever bewaakt werden. De hekken bij de startbanen werden ook in de gaten gehouden maar met rondrijdende surveillance wagens. We wisten ook dat er geen ME paraat stond. Hieruit trokken we de conclusie dat ze wel iets verwachtten maar dat ze niet precies op de hoogte waren van onze plannen. We besloten toen in kleine kring om ons oorspronkelijke plan door te zetten. We gokten erop dat de kans toch vrij groot was dat we de baan op zouden komen, ondanks hun surveillances. De reden dat we niet iedereen van deze laatste informatie op de hoogte konden stellen was deze: De plek was niet ideaal omdat we niet binnen konden zitten (ook chauffeurs liepen buiten rond) en de tijd was veel te krap; om 13.40 moesten we al in de bus zitten.

Onderweg naar Schiphol zagen we bij iedere afslag een rijspolitiel auto staan. In de directe omgeving van Schiphol hing er een politiehelikopter boven de voorste bussen. Maar toen we voorbij Schiphol waren en de afslag richting Hoofddorp namen, was er geen politie meer te zien. Ook de helikopter bleef op dat moment op haar plek boven Schiphol zelf. Net voor de laatste afslag naar de Vijfhuizenweg die naar de Zwaneburg startbaan voert, hoorden we dat het Zuid-afrikaanse toestel de opdracht had gekregen naar een andere startbaan te taxien. Een halve minuut stonden we stil om te overleggen of ook

wij nog uit konden wijken naar die andere baan. Tegelijkertijd was, net voor de afslag naar de startbaan, een politiewagentje uit Hoofddorp ons tegemoet gereden. Deze zag ons afslaan en zette hun auto dwars voor de voorste bus van de kolonnen op het moment dat we net even stil stonden. Er stond toen nog géén politie bij het hek bij de startbaan. Op het moment dat we aangehouden werden, reden we nog precies op schema. Dat wil zeggen dat het zeer waarschijnlijk was geweest dat we precies voor het SAL-vliegtuig waren uitgekomen als die niet zou zijn uitgeweken naar een andere baan.

Dat het plan half uit zou lekken was een verrassing. We dachten: Of het lekt uit, of niet. Bij uitlekken wisten we wat ons te doen stond. Met de situatie die nu ontstond, hadden we in de voorbereiding in feite nauwelijks rekening gehouden. Tal van varianten hebben we de revue laten passeren en overall konden we draaiboeken voor samenstellen. Maar deze situatie hebben we over het hoofd gezien en dat is stom. Binnen 'no time' moesten we beslissen wat we konden doen. 'Lopen' leek op dat moment het meest logische wat we konden doen hoewel we tegelijkertijd wisten dat de te overbruggen afstand van ongeveer 1,5 km. te groot zou zijn om nog enige kans te maken om zonder noemenswaardige problemen op de startbaan te komen. Achteraf gezien hadden we wellicht moeten proberen de politieauto aan de kant te zetten, maar voor sommige mensen zou dit ook in strijd met de opzet van de actie geweest zijn. Omdat het aan de kant zetten van een politie-auto met agenten al snel een confrontatie betekent. Bovendien zouden we in dat geval niet geweten hebben of er nog meer politieauto's voor ons op de Vijfhuizenweg zouden verschijnen.

De situatie die ontstond voor het hek en op de weg had een spontaan karakter. Over wat we moesten doen hadden we geen afspraken gemaakt. In het algemeen kan je zeggen dat we te optimistisch zijn geweest in de voorbereidingen.

aktiegroep 'stop luchtvaartverdrag, sancties nu'.

Uitgelekt

Een punt waar veel mensen het over hebben is over hoe het uitgelekt is en of dit via de pers gebeurd is. Eerst de feiten:

De politie was ervan op de hoogte dat er een anti-apartheidsactie zou plaats vinden op Schiphol. Zo werd bv. een Shelltankauto bij het Schipholterrein uit het zicht gezet. En vanaf ongeveer half twee mocht het SAL toestel niet meer gefilmd

worden door ongewenst aanwezige pers. Maar het is vrij zeker dat de politie niet precies wist wat er ging gebeuren.

Een tweede konstatering is dat er veel pers op Schiphol aanwezig was zonder dat men door de persgroep benaderd was (bv. de Telegraaf, de NOS filmploeg, regionale pers). Vandaar dat veel mensen er over speculeren of het uitlekken niet via de pers gedaan is.

Proberen we onze ervaringen op een rij te zetten dan komen we tot het volgende.

1. Bij een aantal media zijn door de persgroep journalisten benaderd. Dit gebeurde op basis van ervaringen in het verleden. Zij werden gevraagd om naar een voorverzameladres te komen en dat de actie in het teken stond van anti-apartheidsstrijd. Schiphol wisten ze niet, maar misschien was 'anti-apartheidsstrijd' ook al te veel gezegd.

2. Op het voorverzamelpunt voor de pers bleek dat de journalisten die wij op vertrouwensbasis hadden uitgenodigd stuk voor stuk zelf niet gekomen waren maar iemand anders van de redactie hadden gestuurd. Allemaal hadden ze hiervoor een 'excuus' of een smoes (ziek, kon niet, familie ziek). Slechts in één geval (het ANP) is het vragen van iemand anders in overleg met ons gedaan. In het algemeen moeten we stellen dat als er in de toekomst journalisten voor grote geheime acties gevraagd worden nog meer benadrukt moet worden dat zij komen en plaatsvervangers slechts in overleg en anders niet. Dat nu zomaar andere journalisten gevraagd zijn kan ook betekenen dat er op de redacties over de actie gepraat is en dat er in journalistieke kringen over gepraat is.

3. Er zijn ook aanwijzingen dat er buiten de persgroep om contacten waren tussen deelnemende aktievoerders/sters en pers. Zo iets gebeurt dan in de informele sfeer, klaarblijkelijk via mensen die met het ene been in de aktiewereld staan en met het andere in de perswereld. Dit zijn echter slechts vermoedens die we nog beter uit moeten zoeken.

Tot slot: De informatie die de politie krijgt is een puzzel. Het kan zijn dat ze die in één keer gelegd heeft maar het kan ook zijn dat de puzzel uit allemaal losse stukjes informatie bestaat afkomstig uit verschillende bronnen. Het is te simpel om te denken dat het allemaal via de pers gedaan is. Stukjes van de puzzel kunnen ook verkregen zijn uit halve telefoongesprekken, kroeggesprekken, mensen uit de eigen omgeving, vul maar in. Bovendien kan je natuurlijk nooit 'de pers' over één kam scheren, er zijn altijd nog journalisten die wel een zekere zorgvuldigheid betrachten. Het is wel de vraag om voortaan te overwegen of het voor dit soort acties wel de moeite waard is om pers mee te nemen maar dit is uiteindelijk altijd een politieke afweging.

Zuid Afrika: het luchtvaartverdrag en de overslag van goederen van en naar Zuid Afrika via Schiphol.

Al jaren wordt door anti-apartheidsgroepen aangedrongen op een verbreking van het luchtvaartverdrag met Zuid Afrika als één van de mogelijke sanctie maatregelen tegen het apartheidsregime. Een luchtvaartverdrag wordt afgesloten tussen regeringen. In dit geval is tussen Nederland en Zuid Afrika bepaald dat de KLM twee keer per week op Johannesburg mag vliegen en de SAL twee keer per week op Amsterdam. De regeringen van Australië, Nieuw Zeeland, de Verenigde Staten, Denemarken en de Scandinavische landen (Noorwegen, Zweden, Finland, IJsland) hebben de stap van verbreking van het luchtvaartverdrag al gezet. Deze sanctie wordt door velen (ook door veel "gematigde" mensen die sceptisch staan tegenover sancties in het algemeen) gezien als een doeltreffend middel. Waarom?

Het is een maatregel die vooral de blanken raakt. De zwarte bevolking heeft er relatief weinig van te lijden. Zij zijn het niet die vliegen. De blanke gemeenschap moet nu een flink aantal gevallen via omwegen naar het buitenland. Bijvoorbeeld via Europa naar de VS, via Singapore naar Australië of men moet via de naburige frontlijnstaten reizen. In alle gevallen is het tijdrovend en omslachtig; het drukt de blanke gemeenschap dus met de neus op de gevolgen van apartheid. Na de sport en de kulturele boycot is het ook bij uitstrek een maatregel die het psychologische isolement vergroot. Het luchtverkeer is immers het symbool bij uitstrek van de moderne, bruisende en snelle wereld.

Het isolement en het gedwongen reizen via de frontlijnstaten is voor de blanken nog op een andere ma-

nier een grote psychologische slag. Het is een confrontatie met, een afhankelijkheid van een gemeenschap die men het liefst als "barbaars" wil blijven zien. Tegelijkertijd is reizen via Lusaka naar de VS wel veel sneller dan via Europa.

Het is een economische maatregel. Voor de moderne economie zijn snelle internationale luchtverbindingen noodzakelijk. Bovendien gaat een aanzienlijk deel van het internationale vrachtvervoer door de lucht. Zeker in het geval van Zuid Afrika wat over relatief weinig landverbindingen beschikt.

De maatregel treft ook de Zuid-afrikaanse luchtvaartmaatschappij, de SAL, in de portemonnee. Zo verloor de SAL door de luchtvaartboycot meer dan 60.000 klanten per jaar naar Australië, en 90.000 klanten naar de VS. In het geval van de VS alleen al gaat het om

VAART VERDRAG NU !

een jaarlijkse inkomstenderving van 139 miljoen Rand.

De sancties hebben ook bijna geen werkgelegenheidseffecten. Vaak is "werkeloosheid" die het gevolg zou zijn van sancties een argument in het debat wat door veel critici gebruikt wordt. Het zwarte verzet keert zich tegen het gebruik van dit soort argumenten. Ze blijft ook nu nog oproepen voor het gebruik van economische sancties. Ontslagen in Nederland zouden er ook niet hoeven te vallen. Het aantal banen bij de KLM groeit per jaar met honderden. Bovendien kan men de luchtlijnen verleggen naar de frontlijnstaten.

Een verbreking van het luchtvaartverdrag betekent dat meer reizigers en goederen van en naar Zuid Afrika via de frontlijnstaten gaan. Dit is een versterking van de economische positie van die staten t.o.v. Zuid Afrika. De frontlijnstaten hebben zeer onder de Zuid-Afrikaanse agressie en destabilisatie te lijden. Met de verschuiving van het luchtvaartverkeer naar de frontlijnstaten kan iets van deze schade goed gemaakt worden. Een sterkere economische positie betekent ook een sterkere politiek positie en een grotere kans op vrede in de regio. De vliegvelden van de frontlijnstaten zijn heel geschikt om die van Zuid Afrika te vervangen. Hun positie in het internationale en regionale luchtverkeer is de laatste jaren enorm gegroeid, juist door de sanctiemaatregelen die landen als de VS genomen hebben. Vluchten naar de VS gaan nu bv voor een deel via Botswana. Harare heeft inmiddels Johannesburg verdrongen als grootste vliegveld in de regio.

Een praktisch voordeel van het luchtvaartverdrag is dat stiekeme ontduiking ervan vrijwel onmogelijk is.

POLITIEK DEBAT IN NEDERLAND

In Nederland sprak bijna iedereen zich uit voor het verbreken van het luchtvaartverdrag. Niet alleen de anti-apartheidsgroepen, maar ook 27 organisaties die ontwikkelingswerkers uitsenden naar de Derde Wereld (zoals Novib, Icco, Hivos, Cebemo en SNV), en de FNV, PvdA, D'66, kerkelijke organisaties zoals de Hervormde Synode en zelfs de RK bisschoppen.

Iedereen is er voor om op deze manier op Pretoria te vergroten.

Zelfs in VVD en CDA kringen zijn geen argumenten voor handhaven van het luchtvaartverdrag. Het "openhouden van de dialoog" kan tenslotte ook via de vliegvelden van de frontlijnstaten. Medewerkers van deze partijen waren dan ook niet bereid om deel te nemen aan de door de Stichting Nederlandse Vrijwilligers georganiseerd forum, omdat ze de argumenten tegen het opzeggen niet meer kan verdedigen. Het wetenschappelijk bureau van het CDA sprak zich afgelopen jaar uit voor verbreking van het luchtvaartverdrag "mits in EEG-verband". Dergelijke voorwaarden hebben tot nu toe alleen maar geleid tot uitstel van sancties.

DE KLM

Voor de KLM geldt: zolang er verdiend wordt, wordt er gevlogen. De KLM verdient zoals gezegd aan de boycot die door andere landen ingesteld is. De KLM plaatste advertenties in Zuid-Afrika na het instellen van de Amerikaanse boycot met de tekst: "Wat is uw favoriete vliegveld in Amerika? Schiphol Amsterdam!" Pas toen er ophief in Nederland (en in de VS) ontstond maakte de KLM een einde aan deze advertencampagne. In 1989 sprak D'66 lid Eisma in de Tweede Kamer over het KLM beleid in termen van "een beschamende vertoning". Het aantal passagiers op de lijn Amsterdam-Johannesburg is sinds de Amerikaanse boycot het eerste jaar met 8000 gestegen, het tweede jaar met nog eens 5000. De KLM ontkent ieder verband maar houdt geheim hoeveel passagiers er over Amsterdam doorvliegen naar de VS. Een andere reactie is dat andere vliegtuigmaatschappijen "meer profiteren" en dat de KLM eerder genoemde advertenties niet meer plaatst. Dat deze "ethiek" is afgedwongen door strijd in Nederland vertelt de KLM er niet bij.

Het is zelfs nog erger: herhaaldelijk is de KLM verwikkeld in affaires waarin een actieve steun voor het regiem blijkt die veel verder gaat dan het motto "zolang er verdiend wordt wordt er gevlogen".

* In 1977 circuleerde er een lijst met 40 gekleurde stewardessen die niet meer op Zuid-Afrika mochten

vliegen. Na publiciteit is die lijst snel ingetrokken.

* In 1977 zette KLM in To The Point (Zuid-Afrikaans propagandablad) een advertentie waarin ze appelleerden aan stamverwantschap: "KLM. From the country that gave us one of the founders of Johannesburg."

* 1979. De KLM werkte als koerier voor de Zuid-Afrikaanse geheime dienst. In 1979 bleek dat al sinds 1972 de KLM inlichtingen van medewerkers van de Zuid-Afrikaanse geheime dienst in onafhankelijke landen doorgaf aan de Zuid-Afrikaanse regering. De berichten zijn te geheim voor post of telefoon. De Zuid Afrikaanse Lugvaardienst kon dit werk niet zelf doen, omdat ze dan haar landingsrechten in die landen zou verliezen. Gelukkig bood de KLM uitkomst.

* 1979. De publiciteitsafdeling van KLM verzorgde de verspreiding van To The Point en Vox Africana in Europa. Vox Africana is een blad van de Zuid-Afrikaanse regering tegen de Wereldraad van kerken. De KLM verspreidt dit blad onder predikanten in Nederland. Pas na veel ophef staakte de KLM de samenwerking met beide bladen. Problemen met het racistische karakter van de bladen had de directie niet.

* 1981. KLM drukte folders met de mogelijkheden voor Zuid-Afrikaanse teams een tournee door West-Europa te maken, waarbij de KLM de wedstrijden organiseerde. Deze folder werd verspreid onder racistische sportorganisaties in Zuid-Afrika. Niet alleen beloofde men alle publiciteit achterwege te laten, maar in de folder stonden ook een groot aantal persknipsels afgedrukt over het succesvolle doorbreken van de internationale sportboycot door Zuid-Afrikaanse teams.

* 1983. Wolkenruiter, het personeelsblad van de KLM kondigde een golf- en tennistournooi in het thuisland Bophuthatswana aan, georganiseerd door KLM-medewerkers in Zuid-Afrika. Een unaniem aangenomen motie van de ondernemingsraad om het tournooi te verbieden legde de directie naast zich neer. Men was ook niet onder de indruk van protesten in de Tweede Kamer of de Verenigde Naties. Het tournooi ging door, alle deelnemers en betrokkenen kregen een spreekverbod en de Ikon mocht niet filmen.

* 1985. In de folder: "Zaken doen in 70 landen" staat over Zuid-Afrika: "Een heerlijk klimaat en omgeven

door blijde mensen die "grappig" Nederlands spreken." Deze folder werd na protesten uiteindelijk ingetrokken. De "handy-facts" folder over Zuid-Afrika krijg je nog steeds als je over Johannesburg naar Zuid-Afrika vliegt. Hierin wordt o.a. geadviseerd te gaan kijken naar de mijnwerkers die zondags "vrolijk dansen op hun erf."

* 1986. De KLM stelt gratis tickets beschikbaar voor de winnaars van een grote Miss-verkiezing. Medewerkers van een aantal Zuid-Afrikaanse reisbureaus krijgen ook gratis tickets.

* 1988. De KLM geeft het reisschema van ds. Boesak door aan de Zuid-Afrikaanse inlichtingendienst, omdat ze daar anders door Zuid-Afrikaanse wetten toch toe verplicht zouden kunnen worden. Juristen hebben niet kunnen vinden op welke wetten hier bedoeld werd.

* In verband met een staking van het grafische personeel in Zuid-Afrika werd de Zuid-Afrikaanse editie van het blad Time-Life in Nederland gedrukt. De KLM vervoerde de hele oplage. KLM zocht voor de Zuid-Afrikaanse versie een Europese drukker. Stakingsbrekers dus.

* KLM geeft kortingen aan mensen die gaan emigreren naar dit land "vanzelfsprekend, het is toch een paradijs om in te wonen."

* Er is sinds 1986 een verdrag met de Nederlandse overheid over een evacuatieplan bij een "noodsituatie" in Zuid-Afrika. In zo'n geval is het KLM die alle

Zuid-Afrikanen van Nederlandse herkomst terugvliegt naar het moederland.

SCHIPHOL

Schiphol verdient aardig aan haar rol in het luchtvrachtverkeer van en naar Zuid-Afrika. Wat Rotterdam voor de Zuid-Afrikaanse kolen is, is Schiphol voor het luchtvrachtverkeer. De helft van de vervoerde luchtvracht tussen Europa en Zuid-Afrika gaat via Schiphol. Schiphol zou haar positie binnen de EEG nog graag verder zien groeien.

EERDERE ACTIES

Het is niet voor het eerst dat er actie tegen het luchtvaartverdrag met Zuid-Afrika gevoerd wordt. In 1986 werd er gedemonstreerd voor het hoofdkantoor van de KLM in Amstelveen tijdens de jaarvergadering. Tevens kochten anti-apartheidsgroepen aandelen om zo het woord te kunnen voeren op deze vergadering. Herhaaldelijk werden ruiten ingegooid bij KLM-reisbureaus op diverse plekken in het land. In 1986 besloten de ontwikkelingswerkers van de SNV niet meer via Johannesburg naar Zuidelijk Afrika te vliegen. Eind 1986 startten zij een bredere campagne voor stopzetting van het luchtvaartverdrag. In de loop van 1987 scharen steeds meer ontwikkelingsorganisaties zich achter deze actie. December 1987 werd er

op 10.000 meter hoogte ineens door drie passagiers een handtekeningactie gevoerd uit protest tegen de vluchten op Johannesburg. In 1988 werd een gezamenlijk verzoek van de ontwikkelingsorganisaties ingediend bij de Tweede Kamer. Het CDA-kamerlid De Hoop Scheffer stelde daarop kamervragen over de financiering over het SNV. Kennelijk mogen gesubsidieerde groepen er geen eigen mening op na houden. Of zoals het KZA het zegt: "Als het om sancties in Nederland gaat, weet het CDA van wanten."

Stewardessen tegen apartheid deelden in juni 1988 in uniform stencils uit op het Leidseplein en demonstreerden met borden door de Leidsestraat. "Verouderde uniformen", zei de KLM toen. Tijdens de blokkade van het Shell-laboratorium in april 1988 stegen dezelfde stewardessen in een hete luchtballon met een spandoek "KLM uit Zuid-Afrika" op. In juni 1989 halen kritische KLM-ers in hun lunchpauze handtekeningen op voor een verbreking van het luchtvaartverdrag met Zuid-Afrika. Binnen een dag wordt dit door de KLM directie verboden. Een middeleeuws bedrijf, niet alleen in haar opvattingen over Zuid-Afrika maar ook in haar opvattingen over democratie. Desalniettemin waren er al in korte tijd 320 handtekeningen opgehaald. Laten we hopen dat de werknemers van Schiphol in 1990 tenminste één keer een vliegtuig van Amsterdam naar Johannesburg besmet verklaren.

Dokumentatie met betrekking tot de vluchtelingengevangenis op Schiphol-Oost.

Schiphol-Oost is in 1986 geopend voor opvang van vluchtelingen, als alternatief voor het verblijf van vluchtelingen tussen de bankjes in de transitthal, wat „onmenselijk” werd geacht. Schiphol-Oost zou menselijker opvang moeten bieden. De realiteit is echter dat de vluchtelingen in Schiphol-Oost gedetineerd zitten, in afwachting van de beschikking over hun asielerzoek. Zij mogen Nederland niet in, in tegenstelling tot andere vluchtelingen die in een van de opvangcentra in Nederland hun asielerprocedure mogen afwachten.

Op Schiphol-Oost komt de asielerzoeker terecht waarvan het Ministerie van Justitie bij voorbaat zegt dat niets erop duidt dat zij echt vluchteling zijn, maar dat ze "een duidelijk ongegrond asielerzoek hebben ingediend."

Door vluchtelingen in Schiphol-Oost op te sluiten kriminaliseert de Nederlandse staat hen. Er wordt hen nauwelijks kansen geboden om een volledige asielerprocedure af te wachten, vaak worden ze voor de beschikking over hun asielerzoek al het land uitgezet. Hun vrijheid wordt hen ontnomen, terwijl de staat redeneert dat de asielerzoeker "vrij" is omdat hij/zij vrijwillig Nederland kan verlaten. Dit eenrichtingsverkeer heeft weinig met vrijheid te maken. Het is duidelijk dat de Nederlandse regering, samen met haar Europese collega's er alles aan doet om asielerzoekers te weren.

In de vluchtelingengevangenis die Schiphol-Oost is, zijn de leefomstandigheden bizar en onmenselijk:

* Het contact met de buitenwereld is afgesneden, dat bemoeilijkt het asielerzoek van de op-

gesloten-vluchtelingen.

* Als de (marechausse) bewaking *tijd* heeft worden de vluchtelingen gelucht of kan er gesport worden, dat gebeurt gemiddeld een keer per week.

* De asielerzoekers zitten met acht personen op een kamer.

* Er zijn nauwelijks tolken, juridische bijstand, medische zorg en geestelijke bijstand.

* De akkomodatie is slecht.

* Er is geen maximum termijn aan de vrijheidsberoving gesteld.

Er zijn al vele hongerstakingen tegen deze detentie gehouden.

Ook al is er nu een ietwat kritische ontwikkeling te bespeuren rondom Schiphol-Oost -zo gaat de staat de vluchtelingengevangenis verbouwen en zijn alle vluchtelingen van Schiphol-Oost gisteren tijdelijk naar opvangcentra in het land overgebracht- het blijft absoluut verwerpelijk vluchtelingen van hun "vrijheid" (die al zo relatief is) te beroven. Ze te detineren alvorens ze te deporteren.

KLM

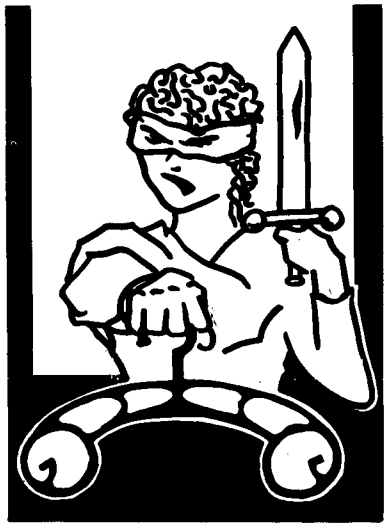
Aan de deportatie van vluchtelingen wordt door de luchtvaartmaatschappijen gretig meegewerkt. Zo ook door de KLM. Volgens de Vreemdelingenwet zijn ze verplicht mee te werken aan het controleren en uitzetten van vluchtelingen. Aan vervoersmaatschappijen wordt te-

vens een fiat gegeven om mensen zonder geldige reisdokumenten te weigeren of ze direkt retour op het vliegtuig te zetten.

Vluchtelingen hebben een visum nodig om Nederland in te kunnen. Bovendien geldt een transitvisumverplichting; vluchtelingen die via Nederland naar een derde land willen reizen om daar asiel aan te vragen, kunnen dat alleen doen met een transit (= doorreis-) visum. Omdat vluchtelingen vaak geen geldige reispapieren hebben, kunnen zij een dergelijk visum niet krijgen en mogen dan niet doorreizen. Vaak worden ze gedetineerd in het doorreisland. Vervoersmaatschappijen zijn verplicht passagiers tot het uiterste te controleren op reisdokumenten. Luchtvaartmaatschappijen zijn in West-Europa zelf financieel aansprakelijk voor de kosten van passagiers die worden verwijderd. Aangezien Schiphol de poort van Europa is, is er ook daar een streng toezicht op eventuele binnenkomst van illegalen. Op Europees nivo moet het akkoord van Schengen de garantie bieden voor een hermetische afsluiting van de buitengrenzen voor asielerzoekers en een scherpe controle op asielerzoekers en buitenlanders in de deelnemende landen. Het zijn maatregelen die (ook nu al) racistisch uitwerken. Luchtvaartmaatschappijen als de KLM worden gesanktionerd als zij hun verplichtingen niet nakomen. Maar de ervaringen uit het verleden hebben geleerd dat de KLM er absoluut geen moeite mee heeft om mee te werken aan het uitzetten van vluchtelingen.

Ondersteun de legalisering van de illegale konfektie arbeiders

In januari 1989 is het Solidariteit Komitee van Illegale Konfektie Arbeiders, de SKIKA opgericht. Tot de oprichting is besloten omdat duizenden konfektie-arbeiders in Amsterdam en andere grote steden onder de meest erbarmelijke omstandigheden wonen en werken.

Werkdagen van tien-elf uur zijn geen uitzondering. De rug- en darmklachten zijn legio vanwege het lange zitten achter een stik-machine.

De betaling is zeer slecht. En de arbeiders zijn geheel rechteloos. Dat is omdat ze illegaal zijn. En illegale arbeiders, hoe hard ze ook werken en hoeveel winst over hun ruggen gemaakt wordt, bestaan eigenlijk niet. Zij hebben geen recht van bestaan.

Naar schatting vijfduizend arbeiders in de Amsterdamse ateliers hebben geen werk- en/of verblijfsvergunning. Zij zijn illegaal. Niet alleen in de Amsterdamse ateliers zijn illegalen werkzaam. In alle grote steden en voormalige textiel en konfektie-streken zoals Twente en in de omgeving van Tilburg zijn recentelijk werkplaatsen opgezet waar illegalen werken.

Dankzij de illegale konfektie arbeiders groeit en bloeit de konfektie industrie en handel als nooit te voren. Zonder de illegalen is de productie niet mogelijk. En zonder de rechteloze

positie van deze arbeiders zijn de snelle en grote winsten van tussenhandelaren en grootwinkelbedrijven ondenkbaar

De 19-de eeuwse woonwijken waar de meeste ateliers zijn gevestigd vormen een ondernemersparadijs. Dat wil zeggen, het is een stukje Derde Wereld, maar dan direkt om de hoek.

Dicht bij de grote afzetmarkten. Een Derde Wereld dat bijna zonder scrupules uitgebuit en uitgemolken wordt.

De SKIKA is opgericht om legalisering van de illegale konfektie arbeiders af te dwingen. Legalisering is een eerste stap om de positie van de atelierwerkers te verbeteren.

Maar om de campagne voor legalisering tot een goed eind te brengen, is veel en daadkrachtige steun nodig.

Daarom is het OndersteuningsKomitee opgezet. Maatschappelijke organisaties, politieke partijen, komites en individuen kunnen lid worden van het OndersteuningsKomitee. Samen met de illegale arbeiders kunnen zij ervoor zorgen dat de campagne slaagt en een eind gemaakt wordt aan grove uitbuiting en rechteloosheid.

EEN WERELD VAN VERSCHIL

Tien uur per dag, soms twaalf uur achtereenvolgend op een stoel. Bloesjes, japonnen, broeken en kolberts stikken. Zeven dagen in de week achter een naai-machine. In kleine bedompte ruimtes. Slecht betaald worden en niet verzekerd zijn. En elke dag oppassen dat je niet opgepakt wordt door de politie of en andere opsporingsinstantie. Dat is de realiteit van duizenden konfektie arbeiders in de ateliers van de Amsterdamse woonwijken en die van andere grote steden. De realiteit van illegale arbeiders.

Het Confectie Centrum waar de handel zetelt staat aan een knooppunt van verkeerswegen. Het Centrum bestaat uit vier moderne gebouwen, de ruimtes zijn hel verlicht met een overdaad aan neonlampen. In de etalages ligt het nieuwste van het nieuwste. Mode-shows worden er bijna wekelijks gehouden. En dagelijks wandelen sjieke dames op hoge hakken en teveel parfum door de brede gangen. Heren, witte boorden in driedelig grijs en snelle wagens, doen dagelijks in het Confectie Centrum hun inkopen om de voorraad in de boetiek of grootwinkelbedrijf aan te vullen. De wereld van glamour en glitter. De wereld van de mode. En de wereld van de lukratieve handel.

Productie en handel. Twee kanten van een en dezelfde medaille.

De kant van rechteloosheid en van erbarmelijke 19-de eeuwse arbeidsomstandigheden; de "derde wereld om de hoek".

En de kant van de snelle mode en snelle winsten. De kant van de handel, van mode-boetieks en grootwinkelbedrijven.

DE DERDE WERELD OM DE HOEK.

Naar schatting zijn er enkele tienduizenden illegale arbeiders in de Nederlandse economie werkzaam. In alle economische sectoren worden illegalen als zeer goedkope en uiterst flexibele arbeidskrachten gebruikt.

Vijfduizend illegale arbeiders werken in de Amsterdamse ateliers.

Het aantal illegalen in de Nederlandse economie groeit. En het aantal zal blijven groeien zolang ondernemers illegalen als goedkope en willige arbeidskrachten kunnen gebruiken om hun winsten te verhogen. En de groei zal blijven zolang de sociaal-economische en politieke situatie in de Derde Wereld niet verbetert.

Jaarlijks proberen duizenden mensen in Nederland asiel aan te vragen. Anderen doen dat niet omdat ze toch geen vertrouwen hebben in het asielbeleid van de Nederlandse regering. Het zijn vluchtelingen op de vlucht voor honger, uitbuiting, politiek- en diktatoriaal geweld.

Van de asielzoekers krijgt slechts een fractie het recht om legaal in Nederland te verblijven. Negentig procent wordt afgewezen. En van die negentig procent wordt een klein percentage effectief het land uitgezet. De rest blijft en gaat haar eigen weg. Velen van hen zoeken werk en vinden dat ook. In de horeka, in de bollen, in de havens of in de konfektie.

De mensen wonen en werken in een stukje Derde Wereld in Nederland. Zij zijn uitgeleverd aan de willekeur van ondernemers en koppelbazen.

Over hun ruggen worden grote winsten gehaald. Waarlijk, een stukje paradijs voor ondernemers. De politie-invalen en razzia's zorgen er mede voor dat de illegalen en gewillige arbeiders blijven, goed-betalende huurders van te kleine kamertjes, een speelbal in handen van huisjesmelkers en ondernemers.

DE KONFEKTIE IS TERUG VAN WEGGEWEEST.

In de jaren vijftig en zestig sloten de grote konfektie-fabrikanten de fabriekspoorten omdat elders, in de lage lonen landen meer winst gemaakt kon worden. De lonen in landen als India, Taiwan en Hong Kong waren in die jaren een fractie van die in Nederland. Duizenden arbeiders werden hier op straat geschopt, terwijl de arbeiders daar, in De Derde Wereld twaalf, dertien of veertien uur per dag voor een hongerloon werkten.

Maar de veranderingen in de kledinghandel zorgden voor de terugkeer van een aanzienlijk deel van de kledingproductie. Anno 1989 is het motto van de handel 'snel en flexibel reageren op de markt-ontwikkelingen' Quick respons heet dat.

De mode-trends wisselen elkaar zo snel op dat de productie in de lage lonen landen niet meer rendabel is. De productie dient dicht bij huis plaats te vinden.

De massale werkloosheid onder migranten in Nederland en het leger van illegale arbeiders maakte deze terugkeer van de "snelle productie" ook mogelijk.

Turkse en andere werkloze migranten starten een eigen atelier. Velen werden in de afgelopen jaren uit de industrie gestoten, en elders vond men toch geen werk. Illegalen werden in dienst genomen omdat de nieuwe atelierhouders zeer lage maakprijzen opgedrongen kregen. De ateliers konden aan de slag voor warenhuizen als C&A, kleine boetieks en confectionairs, de zogenaamde tussenhandel.

SUPERWINSTEN.

Inkoop-kombinaties en grootwarenhuizen blijven handel drijven met fabrikanten in de lage lonen landen. Maar zij verstrekken een groot deel van hun orders aan konfektie-ateliers in Nederland. Omdat de ateliers in Nederland snel kunnen leveren, maar vooral ook omdat de productie in Nederland zeer goedkoop is en desondanks van goede kwaliteit. En dat dankzij de rechteloze positie van duizenden arbeiders.

Berekend is dat een grootwinkelbedrijf op een bloesje die in een Amsterdams atelier gemaakt is, 18 gulden overhoudt. De tussenhandel vangt 7 gulden, terwijl het atelier met 2,50 genoegen moet nemen.

Vanwege het grote aantal ateliers, alleen al in Amsterdam zijn er meer dan 500, kunnen warenhuizen en tussenhandel hun winsten opvoeren door de concurrentie tussen de ateliers te bevorderen. Vooral warenhuizen met grote marktaandelen, zoals C&A met een marktaandeel van 20 procent, kunnen de ateliers tegen elkaar uitspelen. Toenemende concurrentie betekent altijd nog lagere maakprijzen en dus hogere winsten voor de handel.

Verlaging van de maakprijzen betekent voor de arbeiders in de ateliers harder werken en genoegen nemen met minder loon. Niet voor niets worden de konfektie-ateliers in Engeland "sweatshops" genoemd, werkplaatsen waar gezweet wordt.

LEGALISERING VAN DE ILLEGALE KONFEKTIE ARBEIDERS.

Om aan de erbarmelijke omstandigheden waaronder de arbeiders werken, een einde te maken is legalisering een eerste stap.

Omdat de arbeiders illegaal zijn, zijn ze vogelvrij. Eigenlijk bestaan ze niet. Ze worden opgejaagd en niemand, zelfs de vakbonden doen niets. Politieke partijen durven hun handen niet te branden. De razzia gaan ondertussen door, maar ook de uitbuiting.

Legalisering van de konfektie arbeiders is een **RECHTVAARDIGE** eis.

Dankzij deze arbeiders bloeit en groeit de konfektiehandel en industrie. Zonder hen is deze groei niet mogelijk.

Maar legalisering is bovenal een rechtvaardige eis omdat de uitbuitingspraktijken middeleeuws en gewoon onmenselijk zijn. In een land als Nederland waar politici en ondernemers prat gaan op de democratie, is de uitbuiting in de konfektie-industrie een verkrachting van alle democratische beginselen.

Legalisering is tevens een **HAALBARE** eis. Ondanks de massale werkloosheid zijn er bij het arbeidsburo geen ervaren stikkers te krijgen. En bij de herscholingsprojecten schrijft slechts een enkeling zich in voor machine-stikker. De huidige arbeiders, de illegalen, vormen de ruggegraat van de Nederlandse konfektie-industrie.

Legalisering is haalbaar omdat de vraag naar kleding geproduceerd in Nederland er is en niet zal verdwijnen.

Maar legalisering van de illegale arbeiders is pas mogelijk indien de politiek, de regering onder druk wordt gezet. En daarvoor is steun nodig. Steun van maatschappelijke organisaties, van politieke partijen, steun vanuit de vakbeweging.

DE WARE SCHULDIGEN AANPAKKEN.

Zo nu en dan lezen we het in de krant "Illegaal atelier opgerold, dertig mensen over de grens gezet".

Het organiseren van razzia's op de atelier-arbeiders heeft geen enkele zin. Zolang er vraag is naar super-goedkope arbeidskrachten, zolang zullen illegale arbeiders in de ateliers blijven werken.

Razzia's en intensievere opsporing draagt er alleen maar toe bij dat de industrie nog meer ondergronds gaat, met alle gevolgen voor de arbeiders van dien. Hun positie wordt alleen maar slechter.

Geen enkele zin heeft het om ateliers intensiever te controleren op illegale praktijken, zoals het niet betalen van belasting en sociale premies. Zolang de maakprijzen die de tussenhandel en

grootwarenhuizen zo absurd laag zijn, dat de atelierhouders hun wettelijke verplichtingen niet na kunnen komen, heeft een vervolgingsbeleid geen zin.

Niet de arbeiders in de ateliers en niet de houders van ateliers zijn de schuldigen. De WARE schuldigen dienen aangepakt te worden. De tussenhandel en de grootwinkelbedrijven.

Zij zijn het die de ateliers dwingen zo goedkoop mogelijk te produceren. Zij zijn het die verantwoordelijk zijn voor de slechte arbeidsomstandigheden in de ateliers en zij zijn indirect verantwoordelijk voor het feit dat veel ateliers niet aan alle sociale bepalingen kunnen voldoen.

De tussenhandel en de grootwinkelbedrijven zijn verantwoordelijk omdat zij de productie (inkoop) prijzen bepalen. Ateliers moeten genoeg nemen met wat het grootwinkelbedrijf of de tussenhandel wil geven. Ateliers worden tegen elkaar uitgespeeld en aangespoord om toch voor al geen belasting en sociale premies te betalen. Want dat maakt de productie alleen maar duurder.

Voor een kwartje willen de tussenhandelaren en winkelbedrijven op de eerste rang zitten.

KETEN AANSPRAKELIJKHEID.

Het opsporings- en vervolgingsbeleid van politie en andere overheidsinstanties leidt ertoe dat niet de waren schuldigen worden aangepakt. De arbeiders en atelierhouders worden als criminelen afgeschilderd, terwijl de grote ondernemingen en de tussenhandel geheel vrij uit gaan.

Waar een dief is, is ook een heler, waar een vraag is naar goedkope en snel geleverde productie van bloesje en japonnen, is er een aanbod. En als er een aanbod is, is er een vraag. En die vraag komt van de boetieks en warenhuizen.

Door tussenhandelaren en tussenpersonen in te schakelen blijven de boetieks en grootwinkelbedrijven weliswaar formeel buiten schot, maar de kleding die op niet bonafide wijze is geproduceerd, hangt wel bij hen aan de rekken. De verkoop van deze goedkope kleding legt hen zeker geen windeieren.

Niet de atelierhouders en zeker niet de arbeiders dienen vervolgt te worden. Aansprakelijk voor

de erbarmelijke arbeidsomstigheden en voor de niet-bonafide productie zijn de uiteindelijke afnemers. De tussenhandelaren en grootwinkelbedrijven dienen keten-aansprakelijk gesteld te worden.

ONDERSTEUN DE KAMPAGNE VOOR LEGALISERING.

Sinds november bestaat het **ONDERSTUUNINGSKOMITEE VOOR LEGALISERING VAN ILLEGALE KONFEKTIE ARBEIDERS**, de OKLIKA.

Doel van het Komitee is het steunen van illegale konfektiewerkers in hun strijd voor de democratische en rechtvaardige eis; legalisering.

Politieke partijen, maatschappelijke organisaties, buurtkomites, personen; zij kunnen allemaal lid worden van het Komitee.

Leden van het Ondersteuningskomitee onderschrijven de eis van legalisering en ijveren voor het toepassen van de keten-aansprakelijkheid; de ware schuldigen dienen aangepakt te worden.

Leden kunnen op velerlei manieren bijdragen aan het welslagen van de campagne.

Door informatie te verspreiden. Door demonstraties en acties mee helpen te organiseren. Door "Den Haag" onder druk te zetten.

STEUN DE STRIJD VAN ILLEGALE KONFEKTIE ARBEIDERS LEGALISEER DE ARBEIDERS NIET DE UITBUITING

**VOOR MEER INLICHTINGEN;
VAN OSTADESTRAAT 341
AMSTERDAM.
TEL; 020-794982
TUSSEN 17.00 EN 20.00 UUR.
OF OVERDAG, 020-6649395**

Bon

OPSTUREN NAAR: VAN OSTADESTRAAT 341, TE AMSTERDAM

naam/organisatie
adres
postcode
plaats
telefoonnummer

1.

ondersteunt de campagne voor legalisering en toepassing van de keten-aansprakelijkheid en meldt zich aan als lid van het Ondersteunings-Komitee voor Legalisering.

2.

steunt de campagne financieel met een bedrag van (zelf invullen)

3.

organiseert in eigen kring solidariteit en besteld aantal brosjures en affiches

Onder de titel 'LEGALISEER DE ARBEIDERS EN NIET DE UITBUITING' is er ook een brosjure te verkrijgen bij het SKIKA met artikelen over: de derde wereld om de hoek, over C&A, over konfektie in de VS, Italië en India en tien vragen over de legalisering van illegalen. Het artikel "C&A WAST HANDEN IN ONSCHULD" op de volgende pagina is uit die brosjure afkomstig. Eerdere verhalen over C&A en thuiswerk zijn te vinden in Zwarte 112 en Zwarte 123. De brosjure is te verkrijgen tegen solidariteitsprijs à f2,50 en verscheen in december van dit jaar ter ondersteuning van de campagne.

C&A wast handen in onschuld

In 1989 is er veel ruchtbaarheid gegeven aan de betrokkenheid van C&A bij illegale productie in de Amsterdamse confectie-ateliers. Dagbladen, radio en televisie, alle media besteedde aandacht aan de makkelijk en langs slinkse wijze verkregen winsten van het grootwinkelbedrijf.

Ondanks alle publiciteit en berichtgeving blijft de directie van C&A beweren geen gemene zaken te doen en volgens de letter van de wet te werken. In het voorjaar van '89 dreigde ze zelf met een proces tegen Stichting Opstand en het Solidariteitsfonds X min Y. Het waren deze organisaties die in december '88 C&A publiekelijk aan de schandpaal nagelden in hun publicatie "Kolonievorming in het westen". Helaas heeft C&A het niet tot een proces laten komen. Ook na het verschijnen van het boek "C&A, de stille gigant" van het onderzoeksburo SOMO (Stichting Onderzoek naar Multinationale Ondernemingen) blijft de persvoorlichter, Paul Remarque volhouden dat C&A onschuldig is en niet verantwoordelijk is voor de 19de eeuwse uitbuitingspraktijken in de ateliers. De feiten weerleggen echter C&A's beweringen.

In "C&A, de stille gigant" gaan de twee schrijfsters, Marijke Smit en Lorette Jongemans, uitvoerig in op de wijze waarop C&A profiteert van de rechteloze positie van de confectie-arbeiders. Het grootwinkelbedrijf, zo stellen de schrijfsters vast, betreft niet rechtstreeks kleding uit de ateliers. C&A werkt namelijk met tussenhandelaren. Deze tussenhandelaren onderhouden het contact tussen C&A inkopers en de productie-werkplaatsen; de ateliers. Een tussenhandelaar, ook wel "confectionair" genoemd, moet de order van C&A doorspelen aan het atelier. Hij verzorgt de stoffen-aanvoer, het snijden van de stoffen en zorgt dat de kleding op tijd in de winkel hangt.

Officieel heeft C&A dus geen contact met de ateliers. Formeel en juridisch heeft de directie van C&A zich daarmee ingedekt. Immers, de tussenhandelaren doen zaken met de ateliers. Niet C&A. Die handelt met de confectionairs. Als bewijs van eerlijkheid en goede trouw zegt C&A haar inkopers en de tussenhandelaren dat ze elke keer weer op te wijzen toch vooral geen zaken te doen met niet-bonafide ateliers. C&A wil het netjes houden.

De twee onderzoeksters van SOMO zijn vernietigend over de zogenaamde voorlichting van C&A. Zij schrijven: "Wij denken dat C&A dit alleen maar zegt omdat de onderneming geen negatieve publiciteit kan gebruiken, niet omdat C&A werkelijk niet in ateliers wil laten produceren die (gedeeltelijk) buiten de wet werken. C&A biedt zulke lage prijzen dat de onderneming wel weet dat die kleding alleen in het (semi) 'illegale' circuit kan worden geproduceerd". Met andere woorden, de prijs is het bewijs dat C&A kleding betreft uit ateliers waar de productie illegaal is en de arbeiders rechteloos zijn.

Veelzeggend is de berekening die Smit en Jongemans hebben gemaakt van de verdeling van de baten in deze handel. Een standaard-opdracht van een partij van 10.000 bloesjes, levert een thuiswerksters slechts 1,90 op. Het atelier verdient 2,50 per bloesje. De tussenhandelaar vangt zeven gulden. En het warenhuis maar liefst achttien gulden.

C&A, wordt wel gezegd, dikteert de prijzen. Dat kan zij doen omdat veel ateliers afhankelijk van C&A-orders. En tevens omdat de concurrentie onder de ateliers hevig is. Hollandse koopmanservaring leert dat een hevige concurrentie tussen ateliers in het voordeel is van de uiteindelijk afnemer, C&A dus.

Het eerder door Rudie van Meurs omschreven inkoopbeleid van het warenhuis als "hard" en "commando"-achtig leidt ertoe dat ateliers be-

wust tegen elkaar uitgespeeld worden. Ateliers worden voorgehouden dat de concurrent het voor minder doet. Aan de atelier-eigenaren worden terluiks opmerkingen gemaakt als van: "Waarom zul je belastingen en sociale premies betalen, dat is alleen in je eigen nadeel...". Ook op een andere manier weten de C&A inkopers gebruik te maken van het groot aantal ateliers. Zo spreidt het grootwarenhuis een order uit over verschillende ateliers teneinde de concurrentie op te voeren. Ieder atelier krijgt dan een portie van de totale opdracht. Het voordeel van deze versnippering is dat bij toenemende concurrentie, de prijs verlaagd wordt.

Smit en Jongemans gaan in hun boek ook in op de flexibele en snelle productie. Omdat de kleding die C&A en andere detaillisten in de Nederlandse ateliers laten produceren, zeer trendgevoelige kleding is, is flexibiliteit in de productie een vereiste. De mode verandert snel en het warenhuis moet daar op reageren. De ateliers moeten dus snel produceren. De zeer korte levertijden kan C&A eisen omdat de ateliers niet buiten de C&A opdrachten kunnen.

Korte levertijden en steeds lagere prijzen stellen de atelier-eigenaren voor grote problemen. Maar het zijn de arbeiders in de ateliers die het gelag betalen. Zij werken tien, elf, twaalf uur per dag. Als het moet zeven dagen per week. Het werkritme is hoog en de lonen uitzonderlijk laag.

Een atelier-houder schuift de lagere prijzen af op de arbeiders en proberen op andere manieren de zaak rond te krijgen. Het is daarom niet toevallig dat ateliers illegale arbeiders in dienst hebben en veelvuldig gebruik maken van vrouwen die thuis stikwerk doen. Illegalen en thuiswerksters zijn de zwakste groepen op de arbeidsmarkt. Bovendien ontberen zij iedere vorm van belangenorganisatie.

Hoe vaak ook C&A labels in ateliers worden gevonden waar de arbeidsomstandigheden op die in Derde Wereldlanden lijken, zij blijft halsstarrig volhouden van niets te weten. De hoge

winst is het enige dat telt. Neen, C&A geeft haar lukratieve handel niet zomaar prijs.

C&A kleding dat in Bangla Desh, India of enig ander Derde wereld land gemaakt wordt, levert vette winsten op. Hoe de kleding geproduceerd wordt is voor de C&A directie bijzaak.

Op dezelfde schandalige wijze waarop de atelier-arbeiders in Bangla Desh uitgebuit worden, zo worden de illegalen in de Amsterdamse ateliers uitgebuit.

Dat de confectie-arbeiders in Bangla Desh nog geen gulden per dag verdienen, doet C&A af met de konstatering dat de levensstandaard in dat land lager ligt. Dus dat die mensen ook minder hoeven te verdienen...

In Nederland gaat C&A subtieler te werk. C&A spaht overheidsinstanties, vakbonden en werkgeversorganisaties voor haar karretje.

De reeds eerder genoemde Vakraad voor de Confectie industrie herbergt alle branche-partijen. De grootwarenhuizen, de tussenhandel, de werkgeversorganisatie FENECON, de vakbonden. Ook overheidsinstanties overleggen regelmatig met de partijen in de Vakraad. Het GAK bijvoorbeeld, maar ook de Dienst Inspectie Arbeidsverhoudingen, de DIA die verantwoordelijk is voor het opsporen van illegale productie.

Al deze partijen zijn in het voorjaar van 1989 overeen gekomen paal en perk te stellen aan de negatieve publiciteit die het "imago van de legale confectie-industrie en handel schaadt". Op 3 april '89 is de Vakraad met een pakket nieuwe maatregelen gekomen, zogenaamd om de illegale praktijken uit te bannen en de oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

De nieuwe maatregelen houden in dat er een zogenaamde waarborgverklaring afgegeven wordt aan ateliers die zich aan de letter van de wet houden. Een andere verklaring is die, omtrent het eigen betalingsgedrag dat afgegeven wordt door het GAK als bewijs van 'goed gedrag'. Opdrachtgevers, dat wil zeggen tussenhandel en warenhuizen, mogen alleen zaken doen met ateliers die beide verklaringen kunnen overleggen. Op deze manier hoopt de Vakraad het imago van de handel weer op te vijzelen en alle narigheid de wereld uit te helpen.

Echter, het nieuwe beleid heeft precies het tegenovergestelde effect. De narigheid blijft, althans voor de atelier-houders en arbeiders. De tussenhandel en de uiteindelijke afnemers van kleding die in 19e-eeuwse wijken geproduceerd zijn, gaan geheel vrij uit. Zij zijn gedekt. Niet de arbeiders zijn gelegaliseerd, maar de uitbuiting.

Een grootwinkelbedrijf, zoals C&A blijft profijt trekken van de zwakke positie van de atelierhouders en de arbeiders die daar werken. Ook na de invoering van het 3 april beleid worden s' nachts de koffertjes met C&A labels aangeleverd om snel in de bloesjes, japonnen en andere kleding gestikt te worden. Wat het daglicht niet kan verdragen, gebeurt s' nachts.

Het SolidariteitsKomitee met de Illegale Confectie-arbeiders is dan ook van mening dat het 3 april beleid van de baan moet. Om de problemen werkelijk op te lossen moeten de arbeiders die zonder werk- en/of verblijfsvergunning in de ateliers werken, gelegaliseerd worden. Ten tweede dienen er minimum-maakprijzen vastgesteld te worden zodat de atelier-eigenaren aan alle wettelijke bepalingen kunnen voldoen, zoals een behoorlijk loon betalen, sociale premies afdragen en de belastingen spot spekken.

Een derde maatregel die ook nodig is, is de invoering van de keten-aansprakelijkheid. De uiteindelijk afnemer dient aansprakelijk gesteld te worden voor de wijze waarop de afgenomen kleding is geproduceerd. In de praktijk betekenen deze drie maatregelen dat de tussenhandel en de uiteindelijk afnemers met minder winst genoegen moet nemen. Dat zal zij niet vrijwillig doen.

REDT DE UPINGTON

De Upington 14 mogen in hoger beroep tegen hun doodvonnis. Dat was lange tijd onzeker. Rechter Masson had aanvankelijk ieder beroep geweigerd. De opperrechter dacht er anders over en maakte die beslissing op verzoek van de advocaten van de 14 ongedaan. De 14 zijn veroordeeld voor een moord waarvan de rechter zelf erkent dat vrijwel geen van hen daadwerkelijk erbij betrokken was. Het vonnis berust op "common purpose", waarbij van de veroordeelden wordt gesteld dat zij met de feitelijke dader hetzelfde doel hadden. Hun zaak lijkt daarmee sterk op die van de Sharpeville Zes, voor wie ex-president Botha uiteindelijk gedwongen was gratie te verlenen en het doodvonnis moest omzetten in celstraffen.

HET VERLOOP VAN HET PROCES

Tegen de 14 is op 26 mei 1989 de doodstraf uitgesproken. Het gaat om 13 mannen en een vrouw, in leeftijd variërend van 24 tot 64 jaar. Zij maken deel uit van de Upington 26. De 12 anderen kregen straf variërend van verplicht gemeenschapswerk tot 8 jaar cel.

Het besluit van de opperrechter om beroep toe te staan kwam op 8 september en was het eerste lichtpuntje in het slepende proces. Het kan nu nog tot eind 1990 duren voordat de zaak van de 14 in behandeling komt.

Een verzoek om de bijna 60 jaar oude Evelina de Bruin op borgtocht vrij te laten werd afgewezen. Evelina heeft nog 2 kinderen thuis, kan lezen noch schrijven, heeft rheuma en hartklachten. Ze lijdt erg.

WAT IS ER GEBEURD ?

Paballelo is een township aan de rand van het blanke Upington in het hoge Noorden van de Kaap. Zoals overal elders in het land, was ook Paballelo in 1985 hevig in beroering. Er was een schoolboykot tegen het racistische onderwijssysteem, bewoners kwamen in verzet tegen de hoge huren en de erbarmelijke levensomstandigheden. In juni dat jaar kondigde het regiem Botha de landelijke Noodtoestand af.

Legervoertuigen reden vanaf dat moment door Paballelo, massale arrestaties volgden. Kort na elkaar vermoordde de politie 6 mensen. Een

plaatselijk ouderkomitee werd gevormd. De vlam sloeg in de pan toen op 10 november 1985 de jonge en zwangere Mariam Blaauw op weg naar huis door de politie werd vermoord en na een vluchtig onderzoek geen rechtsvervolging werd ingezet. Het ouderkomitee riep op 12 november de bewoners bijeen. De politie dreef de menigte met traangas en rubberkogels uiteen omdat het om een "illegale" bijeenkomst zou gaan en liet later op de dag het gerucht verspreiden dat tekst en uitleg de volgende dag op het voetbalveld gegeven zou worden.

Op 13 november toog men dan ook massaal naar het veld in de veronderstelling dat daar gesproken zou kunnen worden over alle ingehouden ongenoegens. Maar nadat de menigte een gebed had uitgesproken opende de politie samen met de uit Kimberley aangevoerde versterkingen het vuur en dreef de mensen met pantserwagens, wapenstok en traangasgranaten terug het dorp in. Een deel van de menigte passeerde daarbij het huis van agent

Lucas 'Jetta' Sethwala, die zich daar had verschanst. Zijn huis werd met stenen bekogeld. Daarop schoot hij een elfjarige jongen in de nek en probeerde te vluchten. Hij werd ingehaald, ontwapend en tweemaal met de kolf van zijn eigen geweer op het hoofd geslagen. Lijkschouwing heeft ook volgens de rechter uitgewezen dat deze klappen fataal zijn geweest. De menigte heeft vervolgens zijn woede gekoeld op het lijk en het in brand gestoken.

DESKUNDIGEN VALLEN VONNIS AAN

Het vonnis is door onafhankelijke deskundigen op verschillende onderdelen aangevallen.

Zo heeft de rechtbank de sociaal-ekonomische omstandigheden in het vonnis vrijwel helemaal buiten beschouwing gelaten. Uit een rapport van december 1987 bleek dat er in Paballelo een schrijnend woningentekort heerst met een werkloosheidspercentage van 31% (landelijk gemiddelde is 18%). Vrijwel niemand verdient meer dan 250 Rand, terwijl 37% van de mensen het zelfs moet doen met minder dan 150 Rand per maand (een Rand is ongeveer een gulden).

STEUNAKTIES IN ZUID-AFRIKA

De Zuidafrikaanse Raad van Kerken, de vakbondsfederatie NACTU en de Cape Action League hebben zich van meet af aan sterk voor de zaak ingespannen. Voor de veroordeelden is een steunkomitee opgericht onder de naam UPINGTON SUPPORT COMMITTEE. De advokate, Andy Durbach, maakt deel uit van het bestuur. Het komitee streeft naar een zo breed mogelijke eenheid in de strijd voor de vrijlating van de Upington 26. Door financiële, materiele en morele steun probeert het komitee de 26 en hun families bij te staan.

SPANNING WORDT SOMMIGEN TEVEEL

De Vereniging voor Afschaffing van de Doodstraf organiseerde in juni een bijeenkomst waar de 'Upington 14' centraal stonden. Een van de advocaten van de 14, mevrouw Andy Durbach, meldde in haar toespraak dat de spanning van het proces sommige familieleden teveel was geworden. Zo overleed Mw. Lekhanyane, wier 2 zonen in de dodencel zitten, aan een hartaanval een maand voor het vonnis. Verder kreef de zuster van Evelina de Bruin een beroerte bij het uitspreken van de veroordeling en streefde de vader van Wellington en Ronnie Mazisa kort erna.

STEUNAKTIES IN NEDERLAND

Hier in Nederland stelt het Sharpeville Zes Komitee de zaak van de Upington 14 aan de orde. Het komitee is opgericht door het Azania Komitee en Cineclub Vrijheidsfilms. Sinds de campagne voor de UPINGTON 14 heeft de jongerenorganisatie Rebel zich bij het komitee aangesloten. Het komitee eist vrijlating van alle politieke gevangenen in Zuid-Afrika (Azania) en roept op tot steun aan alle verzetsbewegingen.

AKTIES VAN HET SHARPEVILLE ZES KOMITEE

Het Komitee informeert het publiek, de pers, de politieke partijen, vakbonden enz. over de ontwikkelingen in deze zaak. Daartoe is onder meer een brochure gemaakt. Meer dan 3000 handtekeningen werden door de jongerenorganisatie Rebel ter ondersteuning van de campagne op 16 juni aan de Zuidafrikaanse ambassade overhandigd.

STEUNPOSTER

Om de zaak van de Upington 14 zoveel mogelijk bekendheid te geven verspreidt het komitee een speciaal affiche, dat U tegen 50 cent per stuk bij het komitee kunt bestellen. Het heeft afmetingen 2x zo groot als die van het blad dat U nu leest. Ook dit blad zelf kunt U als poster ergens bevestigen.

EEN BRIEF OF KAART AAN DE 14

Het Komitee is een brief en kaarten campagne voor de Upington 14 begonnen. Tijdens zijn bezoek aan Nederland in augustus dit jaar vertelde dominee Aubrey Beukes van de Gereformeerde Kerk uit Upington ons hoe belangrijk het is voor de Upington 14 om te weten dat zij niet alleen staan. Door een kaart of een brief te sturen (per luchtpost) kunt U blijk geven van Uw medeleven en solidariteit. Zo merken ook de autoriteiten dat de wereld op hen let. De levens van de Sharpeville Zes zijn erdoor gered. Redt nu de 14. Houdt U er rekening mee dat de post aan censuur onderhevig is. Het adres luidt:

.....(naam en nummer)
Maximum Prison
Private Bag X45
Pretoria 0001
South Africa.

Het adres van Evelina de Bruin (V4203) is:
Central Womens Prison
Private Bag X45
Pretoria 001
South Africa.

FINANCIËLE STEUN

Het komitee doet een beroep op iedereen zich in te zetten voor de levens van de ter dood veroordeelden in Zuid-Afrika en het komitee te helpen door actieve medewerking en/of financiële steun. Dat is hard nodig, zeker voor de families van de 14 ter dood veroordeelden. Naast de proceskosten hebben zij ook nog eens enorme reiskosten. De 14 zijn immers direct na hun veroordeling overgeplaatst naar de 1000 kilometer verderop gelegen Centrale Gevangenis van Pretoria. Ieder bezoek kost handen vol geld.

SHARPEVILLE ZES KOMITEE
Postbus 15372,
1001 NJ Amsterdam
Tel.: 020-222819 of
010-4193494/4622480.
Giro: 424 856

Stort uw bijdrage o.v.v.:
Kampagne REDT DE UPINGTON 14.
of
Steun gezinnen van de 14.

AAN DE DOOD ONTSNAPT:

De 12 van de Upington 26 die ont-
kwamen aan doodstraf zijn:

- *Enoch Nompondwana: Hij werd schuldig bevonden aan medeplichtigheid aan de moord op Sethwala en tot 8 jaar veroordeeld.
- *Elijah Matshoba: werd tot 8 jaar 'jeugdgevangenis' veroordeeld.
- *Ronnie Mazisa werd tot 6 jaar 'jeugdgevangenis' veroordeeld.
- *Abel Kutu, Jeffrey Sekeya en Sarel Jacobs werden tot 6 jaar veroordeeld.
- *Barry Bekebeke, Xoliswa Dube, Elizabeth Bostaander en Neville Witbooi moeten 6 jaar werken in een bejaardenhuis. Tevens kregen zij een voorwaardelijke straf van 5 jaar.
- *Roy Swartbooi en Ivan Kazi moeten 6 jaar werken voor de Katholieke kerk! Zij hebben tevens een voorwaardelijke straf van 5 jaar gekregen.

Voor 11 van de 12 aanvaardde de rechter de "verzachtende omstandigheden" ondermeer omdat zij tijdens de gebeurtenissen in 1985 nog minderjarig waren.

DE 14 TER DOOD VEROORDEELDEN ZIJN

Kenneth Khumalo (1-6-56). Hij is penningmeester van de gemeenteraad van Paballelo en heeft 3 kinderen. Daadwerkelijke schuld aan moord werd niet bewezen. Kenneth verklaarde onschuldig te zijn. Zijn nummer is V4190.

Tros Gubula (6-2-59). Hij werkt in 'Upington en heeft 1 kind. Volgens de rechtbank had hij deelgenomen aan de aanval op het huis van het slachtoffer en zou hij met de menigte de 'intentie' hebben gehad hem te vermoorden. Tros verklaarde onschuldig te zijn. Zijn nummer is V4191.

David Lekhanyane (13-8-64). Hij zit op de middelbare school in Kimberley en was op bezoek bij zijn ouders in Upington op de dag van de moord. Zijn vader is dominee. Volgens de rechtbank maakte hij deel uit van de menigte die van plan was Sethwala te vermoorden. David verklaarde onschuldig te zijn. Zijn nummer is V4192.

Myner Gudlani Bovi (14-3-60). Hij is stage-docent in Fort Beaufort en heeft 1 kind. De rechtbank kon geen bewijzen vinden voor zijn deelname aan vernielingen, maar verklaarde hem toch medeplichtig aan moord. Myner verklaarde onschuldig te zijn. Zijn nummer is V4193.

Zuko Xabendlini (11-2-57). Hij is bode bij een bouwbedrijf en heeft 1 kind. De rechtbank was ervan overtuigd dat hij deel uitmaakte van de groep die stenen gooide en dus ook het slachtoffer wilde vermoorden. Zuko verklaarde: "Deze zaak zal een smet werpen op het rechtssysteem van Zuid-Afrika". Zijn nummer is V4194.

Andrew Lekhanyane (4-10-60) werkt in Upington en heeft 3 kinderen. Hij is de oudere broer van de ook ter dood veroordeelde David. Volgens de rechtbank maakte ook hij deel uit van de groep die stenen wierp naar het huis. Andrew verklaarde onschuldig te zijn. Zijn nummer is V4195.

Justice Bekebeke (26-2-66). Hij werkt als verpleegkundige in Windhoek (Namibia) en heeft 2 kinderen. Hij zit gevangen sinds november 1985. Tijdens het proces werd hem en Xolile Yona borgtocht geweigerd. Volgens de rechtbank diende Bekebeke de fatale klappen toe. Justice verklaarde: "Deze hele zaak was gebaseerd op raciale vooroordelen". Zijn nummer is V4196.

Zonga Mokgatle (24-2-58). Hij is arbeider en heeft 4 kinderen. Volgens de rechtbank zou hij het slachtoffer hebben geslagen. Zonga: "Ik heb hem niet vermoord. U gaat me wegnemen van mijn vrouw en kinderen en mijn ouders voor iets wat ik niet heb gedaan. God zij met u". Zijn nummer is V4197.

Wellinton Mazisa (10-3-62). Hij heeft 2 kinderen en werkt bij een constructiebedrijf. De rechter oordeelde dat hij deelnam aan de aanval op het slachtoffer. Zijn nummer is V4198.

Booi Japhta (31-3-65). De rechtbank verklaarde onder meer dat hij samen met twee medebeschuldigen uit de richting kwam van het vermoorde slachtoffer. Booi zei tegen de rechter: "Ik vraag de Almachtige met u te zijn, want ik ben onschuldig". Zijn nummer is V4199.

Evelina de Bruin (geboortedatum onbekend, ongeveer 63 jaar oud). Zij werkt in de huishouding en heeft 10 kinderen en 2 kleinkinderen. Zij is de vrouw van medebeschuldigde Gideon Madlongolwane. Zij zou volgens de rechtbank de menigte hebben opgeroepen stenen te gooien naar het huis van het slachtoffer en hem te vermoorden. Zelf zou zij ook met stenen hebben gegooid. Evelina verklaarde: "Ik ben een oude vrouw en wordt beschuldigd van iets wat ik niet heb gedaan." Haar nummer is V4203.

Gideon Madlongolwane (geboortedatum onbekend. Ongeveer 60 jaar). Hij werkt al 36 jaar bij de spoorwegen. Volgens de rechtbank had hij met de menigte het zelfde doel, Sethwala te doden. Gideon zegt een zuiver geweten te hebben en weigerde zich te verdedigen omdat voor hem toch al vast stond dat hij voor leugenaar zou worden versleten. Zijn nummer is V4200.

Xolile Yona (30-9-64). Hij is profboxer en heeft 1 kind. Hij zit gevangen sinds november 1985. Hij werd ook veroordeeld op het zg. 'common purpose' principe. Door de rechtbank werd hij aangeduid als een van de hoofddaders. Xolile verklaarde: "Ik ben opgegroeid als weeskind en ik zou mijn eigen kinderen niet willen zien opgroeien zonder vader". Zijn nummer is V4201.

Albert Tywilli (22-4-62). Hij werkte bij de politie en heeft 2 kinderen. Hij zou stenen naar het huis hebben gegooid en het slachtoffer hebben willen doden. Albert verklaarde: "Een rechter met meer verstand zou mij nooit schuldig hebben bevonden. U heeft mij van mijn kinderen weggerukt. Gefeliciteerd". Zijn nummer is V4202.

IS HET KOMMU

INLEIDING

"Bush en Mitterand eens over Oost-Europa", "Franse sleutelrol in Duitse kwestie", "Hongaren kun je rustig zeggen hun broekriem aan te halen" (Ruding), "De Poolse economie moet eerst zleker worden, voordat ze kan genezen": een paar krantekoppen van de laatste dagen. "De poolse autoriteiten hebben voor het eerst in vijftig jaar een vergunning aan een buitenlandse bank verstrekt voor commerciële activiteiten. Het gaat om de American Bank of Poland, die in meerderheid in Amerikaanse handen is." "Als het IMF zijn goedkeuring geeft (!) kan Polen rekenen op een lening van een miljard dollar van westerse landen. De Wereldbank heeft een lening toegezegd van 1,67 miljard dollar en de Westerse centrale banken een bedrag van 500 miljoen dollar. Ook deze steun is afhankelijk gemaakt van een overeenkomst met het IMF."

Oost-Europa here we come!!

In Zwarta nr.140 kondigden we aan dat we wilden gaan proberen wat meer aandacht te besteden aan de ontwikkelingen in Oost-Europa. Het rumoer in El Salvador (en het is veel "prettiger" om ons daar meet te identificeren) en nu weer in Panama (gdvrdgvr) leidt de aandacht al bijna weer af. De westerse media zijn nu eenmaal gefixeerd op grote spektakulaire bewegingen. Demonstraties met honderdduizenden mensen zijn visueel nu eenmaal zeer aantrekkelijk. En is onze eigen aktiekultuur niet evenzeer doortrokken van "spektakel" en (massale)"aktie". Als we de krant of de televisie maar halen.

Op het moment dat het westerse

kapitaal langzaam bezig is om z'n greep op Oost-Europa te versterken, verdwijnt het nieuws dan ook veelal naar de economische pagina's.

De laatste weken zijn er diverse mensen naar het Oosten toegeweest en waren er diverse toezeggingen om het een en ander te schrijven. In de praktijk is dat nogal moeilijk. De overdosis aan indrukken is vaak ook wel wat veel om die dan vervolgens ook nog op papier te krijgen. Toch is dat wel belangrijk, omdat op die manier de werkelijkheid weer eens wat andere dimensies krijgt.

Hierna volgen twee artikelen. Een verslag van iemand die een paar weken in Polen was en een discussie verslag uit de DDR van een bijeenkomst van de Vereingde Linke.

In het Poolse verslag kun je lezen hoe de top van Solidariteit en dan met name de gevierde held Walesa, grip houdt op alle artikelen. Niets mag weg zonder zijn goedkeuring. En terwijl aan de ene kant de Poolse regering onderhandelt met het IMF en de westerse banken, lezen wij hier in de krant dat de Polen wel aanhangers zijn van de economische opvattingen van Adam Smith, het klassieke kapitalisme dus, waar Thatcher ook zo goed raad mee weet: lonen verlagen en de belastingen verhogen! Geheel volgens het welbekende IMF-model, waar ze in de Drie Kontinenten de nodige ervaring mee hebben. Dat de basis van Solidariteit het daar niet zo mee eens is mogen wij (en zij) niet horen, dat wordt door Walesa zelf weggecensureerd. Vergelijkbare wartaal hoor je uitkramen door een van de leidinggevende ekonomen van de Oost-Duitse SED, de kommunistiese partij: "De DDR kan door haar lage

lonen in Europa de rol van Taiwan, Zuid-Korea of de Filipijnen vervullen" stelt hij optimistisch vast. Het uurloon bedraagt 9,30 gulden per uur. Ter vergelijking: in Nederland bedraagt het uurloon in de industrie 39,25 gulden.

"Men heeft ons ook nodig om te expanderen in Midden-Europa", aldus de econoom Koziolok.

Hoe interessant die expansie is blijkt ook uit het volgende citaat van de Nigeriaanse ambassadeur in de VS, als reactie op het bezoek van Walesa aan de VS. Bittermerkt hij op dat: "één man er in slaagt om meer dan 800 miljoen dollar los te krijgen van het zuinige Congres. Dat is bijna twee keer zoveel als het bedrag aan hulp dat datzelfde Congres bestemde voor geheel sub-Sahara Afrika". En Arthur Aguilar, de directeur van de koördinatieraad voor de Filipijnse ontwikkelingsdienst zegt: "Geografiese, kulturele, historische en een hele serie geopolitieke factoren maken het zeer aannemelijk dat Oost-Europa de komende jaren veel kapitaal en handel uit het Westen zal aantrekken".

Zo werkt dat: het blanke, beschaafde, goed opgeleide Oost-Europa is veel interessanter. De revolutie in het Oosten wordt door het westers kapitaal zonder pardon gebruikt om de leidinggevende rol van het patriarchale, blanke Westen te versterken..

71% van de Oost-duitsers is tegen de hereniging met de BRD(!). De discussies bij o.a. de Vereingde Linke in de DDR tonen tevens aan dat het failliet van het bureaucratiese kommunisme niet zonder meer hoeft te leiden tot zege van het westers imperialisme, maar of ze dat redden? Informatie en onderlinge kontakten zijn hard nodig.

NISME DOOD ?

HET SOCIALISME ONTTROOND

HET SOCIALISME ONTTROOND
Polen december 1989.

Het valt niet mee om in kort bestek een omvattend verhaal dan wel een sluitende analyse te maken over de situatie in Polen op dit moment. Ten eerste zijn er de dagelijkse veranderingen, die het geschrevene al snel achterhaald kunnen maken, ten tweede is er de grote ondoorzichtigheid die de veranderingen tot gevolg hebben. Het effect van een groot aantal maatregelen zal pas op langere termijn duidelijk worden. Bovendien is er geen vlak van de maatschappij dat onberoerd blijft door de vele dekreten en wetswijzigingen. Het onderstaande stuk is dan ook meer een impressie van de huidige situatie. Waar mogelijk heb ik geprobeerd het verschil met de voorafgaande jaren weer te geven.

Een van de eerste dingen dat opvalt is de langzame maar gestage verandering van het straatbeeld: in de loop der jaren is er steeds minder politie op straat te zien, steeds meer reclame, ook op het openbaar vervoer. Momenteel is er sprake van een explosieve toename van de straathandel: overal kleine kraampjes met muziekassettes, koffie, limonades en andere produkten uit het westen. Een en ander is het gevolg van de mogelijkheid om privé-ondernemingen op te richten, al is dat in veel gevallen prakties nog onde burokratie is nog altijd even omvangrijk als vroeger en er zijn bijvoorbeeld nog niet genoeg bankrekeningen beschikbaar voor deze nieuwe ondernemers. Dat zal wel snel veranderen, nu de Deutsche Bank een vestiging in Warschau geopend heeft.

De winkels voor de dagelijkse levensbehoeften liggen voller dan ooit, waaruit niet te konkluderen valt dat er sprake is van economische opleving. Het lijkt er eerder op dat er een grote uitverkoop aan de gang is. Door de mogelijkheid tot concurrentie is het groot-

ste deel van de voorraad op de markt gebracht en mensen die ik sprak verwachtten dan ook dat het er over een paar maanden wel eens heel anders uit zou kunnen zien. Van de economische maatregelen die voor januari zijn aangekondigd wordt verwacht dat zij het inkomen van de meeste mensen met 20% zal doen dalen. De sanering zal ook zo'n 400.000 mensen werkeloos maken (er wonen 35 miljoen mensen in Polen). Nu zijn er ook behoorlijk wat mensen die geld te besteden hebben, voornamelijk omdat zij in West-eu-

ropa gewerkt hebben en de harde valuta gunstig kunnen omwisselen. De zwarte geldhandel is gelegaliseerd en in de grotere steden rijzen de wisselkantoren als paddestoelen de grond uit. Wanneer je de koers aanhoudt van deze kantoren, ruim twee keer de officiële wisselkoers, komt het gemiddelde maandloon uit op ongeveer 70 DM. Veel mensen werken dan ook een paar maanden in het buitenland en leven daar de rest van het jaar van. Per 1 januari moet de Zloty echter convertibel worden (inwisselbaar op de internationale valutabeurzen), zodat de zwarte wisselkoers verdwijnt. De Pewex en Baltona-winkels, waar je met westerse valuta goederen kunt kopen moeten dan ook in Zlotys afrekenen.

Een groot deel van de economische veranderingen zijn op aandrang van het IMF tot stand gekomen, anders weigerde het IMF om een nieuwe lening te verstrekken. De staatschuld bedraagt ruim 39 miljard dollar.

Degenen die nu al uit de boot vallen zijn de arbeidsongeschikten en de ouderen. Hun inkomen is vaak een kwart, soms de helft van de bovengenoemde salarissen. De inkomens zijn wel aangepast aan de inflatie, maar hebben daar geen gelijke tred mee gehouden: vanaf augustus bedraagt de geldontwaarding 1000%. De armoede wordt steeds duidelijker en er komen allerlei liefdadigheidsakties op gang om de armen te steunen.

Ondanks de economische verslechterring heerst er toch, in tegenstelling met de voorgaande jaren, een tamelijk optimistische sfeer. Allerlei loonmaatregelen die bij de voorgaande regering tot staking zouden hebben geleid worden vooralsnog geaccepteerd. Veel mensen hebben het idee dat er nu een kans is om de maatschappij wezenlijk te veranderen. De grote vraag is echter: in welke richting moet de maatschappij zich gaan ontwikkelen?

HET POLITIEKE TONEEL IN POLEN
Een belangrijke, zo niet de belangrijkste politieke kracht in Polen is de katholieke kerk. Tijdens de periode van het socialistiese bewind is zij steeds een van de leidende oppositiegroepen geweest, een rol die de kerk in Polen al veel langer vervult, bijvoorbeeld in de periode na de derde Poolse deling (in 1795), toen de restanten van het koninkrijk opgedeeld werden tussen het orthodoxe Rusland, het protestantse Pruisen waarbij Oostenrijk ook nog een deel inpikte. Pas in 1918 was Polen weer

een land. In deze periode was de kerk een belangrijk bindmiddel in de strijd voor onafhankelijkheid. De huidige regering wordt gevormd door mensen die over het algemeen een binding met de kerk hebben. Premier Mazowiecki was bijvoorbeeld lange tijd hoofdredacteur van een katholiek tijdschrift. De kerk begint nu via het parlement politieke eisen te stellen, zoals het strafbaar stellen van abortus. In de kerken is eerst jarenlang campagne gevoerd hier tegen. Of de opzet van de kerk lukt valt nog te bezien, een flink aantal vrouwenorganisaties verzetten zich tegen de nieuwe voorstellen.

Een tweede belangrijke faktor, tevens sterk verbonden met de kerk, is de vakbond Solidarnosc. Hoewel in de westerse pers de vakbond gelijk gesteld wordt met Lech Walesa zijn de verhoudingen binnen Solidarnosc veel gekomplieerder. Op dit moment wordt het gezicht naar buiten toe wel bepaald door Walesa, die ruwweg de terugkeer naar het kapitalisme voorstaat. Alle officiële interviews dienen te gebeuren met zijn toestemming, ook veel beslissingen worden door hem en zijn fractie genomen zonder te overleggen met de rest van de bond. In grotere industriesteden als Lodz en Sczcecin schijnen de plaatselijke afdelingen meer socialisties getint te zijn. Veel mensen zijn van mening dat het invoeren van kapitalistische produktieverhoudingen voor de werknemers weinig zal verbeteren. Binnenkort moet er een kongres gehouden worden over de te varen koers, waarbij de verschillen naar boven zullen komen en het gedaan zal zijn met de eenheid naar buiten toe. Dit kongres wordt dan ook zo lang mogelijk uitgesteld door de fractie van Walesa.

En dan zijn er natuurlijk nog de kommunisten. Ook al geniet de partij nauwelijks steun onder de bevolking, toch is zij nog steeds een machtig instituut. Ten eerste krijgt de partij nog steeds geld uit de staatskas, waardoor ze de partij-organisatie kunnen hand-

IS HET KOMMU

haven. Ten tweede worden veel kaderfuncties nog steeds bezet door partijleden: burgemeesters, bedrijfsdirecteuren, schoolhoofden en allerlei organisatorische functies. De huidige regering dient terdege rekening te houden met deze mensen, die in staat zijn allerlei veranderingen in het staatsapparaat en de economie te saboteren en te frustreren. Zo komt het regelmatig voor dat mensen, die voor een pensioen, een uitkering of een vergunning afhankelijk zijn van deze lieden te horen krijgen dat ze gekozen hebben voor Solidarnosc en daarom hen om hulp moeten gaan vragen. Iets wat ook regelmatig gebeurd als mensen de smeris te hulp roepen bij een ongeval of een steekpartij oid. De Milicja, 40 jaar lang een gepri-viligeerde instelling met hoge lonen, eigen winkels en andere voorzieningen, ziet haar bevoorrechte positie langzaam wegvallen. Bovendien zijn zij uitermate impopulair vanwege hun actieve aandeel in de repressie. Verder zijn er de afgelopen maanden meer dan honderd partijen en groepen van het meest uiteenlopende politieke pluimage opgericht of in de openbaarheid getreden: trotskisten, anarchisten, pacifisten, specifieke belangengroepen en traditionele, meer nationalisties georiënteerde groepen. Het overgrote deel van de groepen ontbreekt het echter aan geld om zich verder te organiseren. Alleen het Verbond voor een Onafhankelijk Polen weet zich gesteund door rijke Polen in de VS. en Canada. Het is de organisatie van de nog steeds bestaande Poolse tegenregering in Londen, opgericht gedurende de tweede wereldoorlog en alleen erkend door Taiwan. Aan de links-radikale zijde zijn er M.A. (Poolse Anarchistenfederatie) die zich baseert op tamelijk traditioneel anarchisties gedachtegoed. WIP (Vrijheid en Vrede) is een pacifistiese groep die zich voornamelijk met anti-militarisme en ecologie bezighoudt. Zij organiseren bv. demonstraties tegen zwaar vervuulende industrie en bezetten kort geleden in Krakow een gebouw van het leger waar studenten een aantal uren per week een militaire opleiding moeten volgen. Mannen leren om te gaan met wapens, vrouwen moeten zich bekwamen in mediese en verzorgende zaken. Het doel van de bezetting was om de cursus af te schaffen. Al met al is de politieke situatie chaoties en zal nog moeten blijken wie er werkelijk wat te betekenen gaan krijgen. Sinds de afschaffing van de censuur is het mogelijk openlijk propaganda te maken en informatie te verspreiden. Op verschillende plekken zijn driehoekige zuilen opgericht waarop iedereen zijn/haar

mening kwijt kan. De leuzen variëren van "Bier!" tot "Sovjets naar huis", dat laatste is een vaak terugkerende leuze. Een aantal weken geleden was er in Krakow ook een demo tegen de aanwezigheid van de Sovjet-Unie, waarbij het Sovjet-konsulaat bekogeld werd met munten om de terugreis te betalen. Ook zijn er allerlei affiches te zien met aankondigingen voor bijeenkomsten en "happenings". Het meer ludieke aktievoeren à la provo lijkt vrij populair. (Zie de Vrije van november voor een artikel over de poolse provo, de "oranje alternatieven") Zelf ben ik nog naar een demo in Nowa Huta geweest, georganiseerd door een aantal kleine groepen.

NOWA HUTA

Nowa Huta (wat "Nieuwe Hoogovens" betekend) werd gebouwd in de jaren '50 met Russiese steun. Het is een nieuwe stad, vlak boven Krakow. De Sovjets deden Polen een enorm hoogovencomplex "kado", dat in die jaren al sterk verouderd was. De techniek had de Sovjet-Unie in 1924 van Frankrijk gekocht, voor weinig geld omdat het toen al niet meer voldeed. Het gevolg is een uitzonderlijk hoge mate van vervuiling. Het eigenlijke doel om juist op die onlogiese plek (nl. afgelegen van de mijnindustrie van Opper-Silezië en op goede landbouwgrond) een socialistiese modelstad te bouwen was om de bevolkings- en klasse-samenstelling te veranderen. Bij het traditioneel op de intelligentsia gerichte Krakow moesten meer arbeiders komen te wonen. Men verwachtte hiervan dat het verzet tegen de stalinistiese politiek zou worden ingedamd. Later bleek dit een grote misvatting: de stad werd een van de centra van verzet tegen het kommunisme. Er waren veel stakingen en demonstraties en tijdens de staat van beleg (1981 en 1982) was de stad regelmatig in handen van de mensen die er wonen. Er werden barrikaden opgericht, de smeris werd er buiten gehouden. Het centrale plein van de stad, dat een kopie had moeten worden van het Rode Plein in Moskou is half rond omdat het nooit voltooid is. Er komen 5 straten op uit. De bebouwing is van totalitaire signatuur: hoge arkades, lange gesloten straatwanden met verhoogde hoeken. Het doel van de demonstratie is inmiddels bereikt: het ruim 6 meter hoge standbeeld van Lenin is vorige week "voor reparatie" verwijderd uit de straat die op het centrale plein uitkomt. Het standbeeld was al vele malen eerder het doelwit van protest. Ook is er een keer een bomaanslag op gepleegd, waarbij slechts een deel van de voet eraf sprong. Er was opgeroepen om hamers mee te nemen om het monument te vernielen.

Het monument was al afgezet door de smeris in volle uitrusting. De ZOMO, de speciale oproerpolitie, is opgeheven, de Milicja mag alleen na uitgebreid overleg ingrijpen bij dit soort demonstraties. Na flink stenengoofen door de over het algemeen jonge demonstranten greep de smeris in met een waterkanon, en dat bij -10 graden. Het schijnt zo nog uren door gegaan te zijn. Na hernieuwde demonstraties en

NISME DOOD ?

gesprekken met regeringsvertegenwoordigers is het beeld dus nu verwijderd.

In de Poolse media waren de gebeurtenissen in Nowa Huta uitgebreid in het nieuws. Een hoofdrol speelde hierin hoe de reactie van de Sovjet-Unie ingeschat zou moeten worden. Op de radio konden mensen hun mening erover geven. De reacties liepen uiteen, van "apolitiek vandalisme" tot "een pro-

vokatie van de kommunisten om verdeeldheid te zaaien".

PERSVRIJHEID

Sinds een aantal maanden is de censuur opgeheven. Er verschijnen met grote regelmaat nieuwe tijdschriften, op de radio en de televisie zijn veel discussieprogramma's over de actuele problemen in het land. Vanwege de papier-schaarste is het echter niet mogelijk om onbeperkt drukwerk in omloop te brengen. De krant van Solidarnosc krijgt papier toegewezen om dagelijks 8 à 10 pagina's te maken, de partijkrant heeft nog altijd twee keer zoveel papier ter beschikking. Vanwege de geringe omvang staat er weinig buitenlands nieuws in de kranten. Wel veel nieuws over de dagelijkse wijzigingen, over het opstellen van een nieuwe grondwet, over vervuiling en de toestand van de armen. En natuurlijk wel veel over de ontwikkelingen in de andere Oost-europese landen. Vooral de ontwikkelingen in de DDR worden met argusogen bekeken. De recente anti-poolse perskampagne in de DDR-media heeft veel kwaad bloed gezet. In de DDR werden de Polen verantwoordelijk gesteld voor de slechte toestand van de Oost-duitse economie. Zij zouden alles leegkopen om te verhandelen. Vervolgens werd er een verbod ingesteld op de aankoop van goederen door niet-duitsers. Veel Poolse kontraktarbeiders die in de DDR werken konden ineens geen voedsel meer kopen.

Van een herenigd Duitsland moeten maar weinig mensen iets weten. Het wordt gezien als een bedreiging voor de Poolse westgrens. De Duitse premier Kohl heeft deze grens inmiddels erkend, maar wie weet hoe dat er over een paar maanden uitziet. Bovendien leeft de herinnering aan de tweede wereldoorlog nog sterk voort.

Een ander aspekt van de nieuwe openheid betreft het invullen van de witte vlekken in de officiële geschiedenis. Zaken die iedereen eigenlijk wel vermoedde komen nu in de openbaarheid. Bijvoorbeeld een documentaire over het neerslaan door het leger van de stakingen in Gdansk en Sczcecin in 1970, waarbij in Gdansk tientallen mensen omkwamen. En over de activiteiten van de veiligheidspolitie tijdens de staat van beleg. En over de moord op 4000 Poolse officieren in 1939 door het Rode Leger in Katyn. Recentelijk heeft de Sovjet-Unie toegegeven verantwoordelijk te zijn geweest voor deze massamoord ipv. de Duitsers. Ook is er meer informatie gekomen over de gang van zaken in het voormalige Oost-polen dat volgens de verdragen van Teheran en Jalta na WO 2 aan de Sovjet-Unie verviel. Net als in de Baltische staten zijn er op grote schaal Po-

len gedeporteerd en vervangen door Russen. De populariteit van de Sovjets is in Polen dan ook gering. De leuze "Sovjets naar huis" is vaak te lezen op straat. Alle jongere mensen hebben op school Russies moeten leren, maar vrijwel niemand spreekt het, of wil het spreken. Het socialisme als ideologie vinden veel mensen een mooie

utopie, wat er van de theorie gekomen is ondervinden de mensen dagelijks. Het westen, en dan vooral namelijk de westerse consumptiegoederen, zijn nog steeds zeer in trek. Ook Bush, die bij z'n bezoek flink wat geld heeft achtergelaten, mag zich in een grote populariteit verheugen. Hoewel er veel verwacht wordt van de westerse landen in de vorm van geldelijke hulp zijn veel mensen ook beducht voor een uitverkoop van het land. Hetzelfde geldt trouwens in de DDR, waar inmiddels vele demonstraties tegen de Duits-Duitse hereniging hebben plaatsgevonden. Zij het tegen evenveel demonstraties ervoor. De angst voor uitverkoop is natuurlijk begrijpelijk wanneer je ziet dat de westerse bedrijven staan te trappelen van ongeduld om het overvullig kapitaal te gaan spenderen in de uitgeleefde Oostbloklanden. De meeste multinationals hebben in Polen kantoren geopend en wachten op meer duidelijkheid in de politieke situatie. Een tamelijk eigenzuchtige opvatting die ook door de regering geuit wordt is de angst dat de snelle veranderingen in de andere landen de economische sanering en de verwachte herleving zullen vertragen. Het beschikbare geld moet dan gedeeld worden en vele varkens maken de spoeling dun.

Naast investeringen in de productiesector zal waarschijnlijk ook het toerisme een hoge vlucht nemen, zeker nu twee weken geleden de wisselplicht voor westerse toeristen is afgeschaft. Dit zal in de grote steden wel de nodige veranderingen met zich meebrengen op het gebied van stadsplanning. Heren der duiken de eerste plannen al op.

Of men er in Polen in slaagt om een andere weg te vinden dan de terugkeer naar het kapitalisme valt nog te bezien. De bakens wijzen tot nu toe in de richting van dat kapitalisme: de concessies aan het IMF, de privatisering van staatsondernemingen en de teruggave aan de familie van bezit dat in de jaren '40 onteigend is. Welke groepen politiek gezien iets gaan betekenen zal de komende maanden blijken. Belangrijk zal in ieder geval de reactie van de bevolking op de uitgebreide saneringsmaatregelen zijn. De eerste geluiden van protest zijn al te horen geweest.

Een spannende tijd.

DISKUSSIE BIJ VEREINIGTE L

Tot scherpe confrontaties tussen vertegenwoordigers van verschillende opvattingen over structuren was het al gekomen bij de voorbereidende vergaderingen voor de oprichting van de Verenigde Linke (VL). Daar waren al aanwijzingen voor geweest toen in de werkgroepen en de plena steeds slechts een minimale consensus mogelijk bleek te zijn. Dat is niet zo verwonderlijk, als je bedenkt dat het spektrum van geïnteresseerden zeer breed geschakeerd is, van SED-leden en ex-SED-leden via sociaaldemocraten en trotskisten tot aan anarchisten.

In ieder geval hadden deze verschillen nog een harmoniserende werking vergeleken met het onderlinge gekijf van vertegenwoordigers van linkse partijen en sektes uit het buitenland op de vergadering; twisten die ze ook tijdens de werkgroepen ten gelde probeerde te maken. Een weldadige en passende terughoudendheid was eigenlijk alleen bij de franse trotskisten en de westduitse en westberlijnse autonomen te bespeuren.

VL had tijdens een gesprek met SED-funktionarissen het 'huis voor jong talent' weten te regelen voor de vergadering. Voor de massale toeloop, meer dan 600 deelnemers/sters was deze plek als op maat gesneden. Onder het vándel van Rosa Luxemburg, heette het in de openingsverklaring, wilde men aantreden met de goede hoop dat het nog niet te laat was. Het weekend ging om vormen van directe democratie en eigenbeheer in bedrijven en communes.

De verschillende werkgroepen werden verlamd door een verbazingwekkend gebrek aan basis-kennis en begrippen. Zo moest in de werkgroep, die met de energiepolitiek belast was, eerst nog heel wat feiten over kernenergie worden opgehelderd. In een andere groep, die zich met vormen van politieke zelfbepaling bezighield, werd na

een paar uur ge vraagd, wat nou eigenlijk raden en zelfbeheer betekende. Maar weinig werkgroepen slaagde erin concrete resultaten te boeken bij de besprekingen. Maar dat weinige blijft interessant genoeg.

De geschiedenisgroep besloot tot het opzetten van een archief, dat 'lotgevallen, ervaringen, procesverslagen en namen zowel als verklaringen' zou moeten bevatten voor de ontwikkeling van linkse alternatieven zowel tegen over het stalinisme als de bestaande internationale structuren. Veelkleurig waren de eisen die de cultuurgroep ontwierp: b.v. vrije ontplooiing van mensen, ontwikkeling van alternatieve levens projecten en het vrijgeven van ruimtes voor projecten in zelfbeheer, en openbare strafvoltrekking. "weg van een sexistiese samenleving", luidde het, "naar een erotische samenleving"; "Proletariërs aller landen, beleef jezelf".

Ad hoc werd een vrouwengroep gevormd, waarin het eisenpakket van de feministies-socialistische vrouwengroep 'Lila Offensive' uit Berlijn werd bediscussierd. Daarbij ging het o.a. om een quotumregeling, een nieuwe grondslag voor de gezinspolitiek en een vrouwenfraktie in het parlement. De economiese werkgroep kon zich slechts verenigen op de kernpunten van het 'Böhler Platform':

"Kollektief eigendom van de produktiemiddelen als voorwaarde en grondslag voor een gesocialiseerde maatschappij, het uitbouwen van zelfbeheer voor producenten om de werkelijke socialisering van de gehele economiese bedrijvigheid te bewerkstelligen, konsekvente realisatie van de principes van sociale zekerheid en rechtvaardigheid voor iedereen, politieke democratie, rechtsstaat, konsekvente toepassing van de universele mensenrechten en vrije ontplooiing van de individualiteit van iedereen, ekologisering van de

industrie". Daaraan werd toegevoegd dat deze zaken in een wereldwijde context moeten gelden. Alternatieve economiese structuren werden in de groep niet gekonkretiseerd.

Een andere werkgroep, die zich bezighield met de buitenlandse en defensiepolitiek en de Duitslandpolitiek, slaagde er niet in de dringend noodzakelijke stellingname in actuele vraagstukken zoals de zogenaamde hereniging te bereiken. Daarentegen ontstond een formele discussie over de defensiepolitiek, bijvoorbeeld de oprichting van arbeiders- en soldatenvertegenwoordigingen, en afschaffing van de militaire volkspolitie.

De werkgroep 'vorming en jongerenpolitiek' eiste een eenduidig schoolsysteem zonder privé-scholen. Een alternatief zagen zij in onafhankelijke scholieren- en studentenvertegenwoordigingen en integratie van gehandicapten in het school- en alledaagse leven, afschaffing van de FDJ en de pionierorganisaties als alleen-vertegenwoordigende organisaties. Over principes van een moderne, democratische en vrije pedagogiek werd niet gesproken.

Ietsje kleurrijker was de werkgroep participatie en rechtvaardigheid. De werk- en leefverbanden, werd gesteld, moeten als een geheel worden benaderd, de economie moet georganiseerd worden naar waar behoefte aan is. Daarbij moeten bestaande structuren niet uit elkaar gerukt worden, maar omgezet in kleinere, zelfbeheerde projecten opdat mensen zich ook individueel kunnen ontplooiën. Interessant was ook het idee om te komen tot een alternatieve wereldmarkt, opgebouwd uit socialistiese structuren en de derde wereld.

In de loop van de bijeenkomst werd door de deelnemers/sters steeds meer bekritiseerd, dat de voorbereidingen van de koördinatiegroep het naar voren brengen van nieuwe ideeën en denkbeelden onmogelijk maakte. De gesprekleiders blokkeerden met hun eigen concepten de discussies in de groepen.

UNISME DOOD ?

BIJENKOMST VAN DE LINKE

In het plenum van zaterdagavond kwam het tot een eerste konfrontatie. De patriarchaat-diskussie van de vrouwengroep stootte bij de SED-leden en dogmaties links op een blinde vlek ("En zometeen zeker de homo's en gehandicapten"; "Dan kunnen we ook wel een boerengroep oprichten"). De 'effektivisten', zoals ze zich noemden, verloren het geduld om zich met zulke 'onbelangrijke tegenstellingen en inhoudelijke zaken' bezig te houden (en erover te discussieren) en begonnen met de strukturdiskussie. Men ging het om een vaste organisatorische structuur voor VL. Een sterke minderheid van ondogmatiese en anarchististen ging daar tegen in.

Op zondag botste de fronten opnieuw op elkaar. Op zaterdag was, wat iedereen erg verstandig had gevonden, een strategie-groep bestaande uit vertegenwoordigers van de werkgroepen gekozen, voor inhoudelijke konkretisering, voorbereiding en onderlinge informatieuitwisseling. Uit deze groep werd echter een structuurgroep, als vertegenwoordiging van de vertegenwoordigers gekozen, die zich ontpopte als instrument van 'effektivisten'. De resultaten van deze groep, die zondagmiddag bij het structuurplenum werden voorgelegd, bleken voornamelijk de ideeën te weerspiegelen van de naar een strakke organisatie strevende meerderheid. Tekenend genoeg ging dat gepaard met een inhoudelijke afzwakking. Een 'geliberaliseerde' versie van de hierboven geciteerde kernpunten van het 'Böhlener Platform', zou naar de voorstellen van de structuurgroep een bredere resonantie van VL bij andere partijen en organisaties mogelijk maken. Dit voorstel werd, eveneens als het idee van een bovenregionale redactie bestaande uit vertegenwoordigers, afgewezen door het plenum. Door-slaggevend daarbij was het argument dat de vorming van 'beroepsrevolutionairen' voorkomen moest worden. Daarentegen werd een alternatief voorstel aangenomen, waarin de oprichting van een werkgroep werd voorgesteld die een

koncept moet maken voor een bovenregionale krant zonder funktio-narissen. Een voorstel voor een 'kongres van arbeiders', gevolgd door een 'volkskongres' werd afgewezen gezien de tot nu toe lage respons van VL in de bedrijven. Weerstand van het plenum was er ook tegen het voorstel zich van nu af aan definitief 'Vereinigde Linke' te noemen. Met plenum hield vast aan 'Initiative für eine Vereinigte Linke', om de nog niet afgeronde maar voortgaande poging te komen tot een aktieverbond aan te duiden.

Het kwam tot een climax bij de eis van de structuurgroep om te komen tot een informatiecentrale. Een sterke minderheid wees op de slechte ervaringen met machtsmisbruik, die ontstaan uit de centralisering van informatie. Een stemming liet een 63-33 meerderheid voor de 'effektivisten' zien. Er werd onderhandeld. Er was behoefte aan consensus. Degenen, die een vast gestructureerde partij wilden oprichten, moesten in het verband VL een stapje terug doen en rekening houden met de anderen. In een kompromis-voorstel werd voorzien in de oprichting van een informatie netwerk tussen de groepen uit de verschillende regio's waarbij het reeds bestaande informatienetwerk betrokken zou moeten worden. De 'effektivisten' besloten na het plenum, hun plannen voor een hechte organisatie in een eigen groep voor te gaan bereiden. Ze wisselden adressen uit, richtten een gezamenlijk informatiepunt en een gezamenlijke tijdschriftredactie op en werden het met elkaar eens over 'scholingen'. In het afsluitende plenum ontkende ze vervolgens dat deze afspraken de vorming van een fractie betekende.

Natuurlijk was de bijeenkomst van VL zo alles bij elkaar niet harmonieus. Maar bij een dergelijke veelvoud en diversiteit aan linkse ideeën viel een vergaande consensus ook

niet te verwachten. Beslissend blijven de punten waarop de deelnemers/sters aan de bijeenkomst zich wel op konden verenigen, de nieuw bediscussierde inhoudelijke kwesties, maar ook een aantal opgeworpen vragen. Alleen in een continue, vruchtbare strijd en waarschijnlijk steeds op het randje van scheuring, kan zich in ons land een bundeling van links formieren. Ook de vorming van de fractie van 'effektivisten' kan uiteindelijk konstruktief uitpakken, als de andere groep, laten we ze hier de 'kleurrijken' noemen, daardoor wordt bewogen aan hun inhoudelijke overeenstemming te gaan werken. Daarin ligt namelijk, eerder dan in de vraag waar de ondogmatiese en anarchistiese groepen zich tegen verzetten, de aanzet tot een nieuwe samenleving.

Een groot, niet goed te maken verzuim van de bijeenkomst van VL blijft echter, dat ze er niet toe kwam, over de strijd om ideeën en fracties heen, zich uit te spreken over aktuele ontwikkelingen; de uitverkoop van het land, om opgekocht te worden door kapitalistische bedrijven en regeringen, over aanzetten op korte en middellange termijn voor een alternatieve politiek die druk op de huidige regering kan uitoefenen. Het gaat er immers niet zozeer om te besluiten mee te doen aan een ronde tafelgesprek, uiteindelijk telt alleen welke standpunten daar ingenomen worden.

MET VEREENDE KRAC

Toen Alfredo Cristiani, de kandidaat van het extreem-rechtse ARENA, op 1 juni het presidents-ambt in El Salvador overnam, beloofde hij onderhandelingen met de guerilla, dat hij de wetten van het land zou respecteren en dat er een economies programma zou komen voor de "nationale redding". Grote delen van de internationale publieke opinie waren geneigd om in Cristiani een gematigde vertegenwoordiger te zien, die gesteund moest worden tegen de "doods-eskader-vleugel" van ARENA. O.a. de Verenigde Staten en de Bondsrepubliek rechtvaardigden met dit argument de financiële hulp aan het ARENA-regime. Maar ook de internationale Sociaal-Demokraten sloten zich bij deze opvatting aan. De laatste weken is er echter veel veranderd....

In Zwarte 140 hadden we, naast een overzicht van de dialoog-politiek van het FMLN van de laatste 10 jaar, al een overzicht van de gebeurtenissen tijdens de eerste twee weken van het offensief van 11 nov., en in Zwarte 141 stond een ooggetuigeverslag van iemand, die de tijdens de eerste week in San Salvador was. In deze Zwarte geven we een nieuw overzicht, waarin o.a. wordt ingegaan op de betrokkenheid van de V.S. en de BRD bij de onderdrukking van het offensief, en we hebben een interview met René Rodriguez van het FMLN.

Bij het maken van deze stukken

hebben we de afgelopen maand met name gebruik gemaakt van artikelen en berichtgeving uit o.a. het Duitse blad AK, het Spaanse El Pais, de New York Times en eigen bronnen. Verder is er nog gebruik gemaakt van communiekes van Radio Farabundi Marti uit Den Bosch. Verder wijzen wij erop dat er eind december een landelijke krant uitkomt, die is gemaakt door de Steungroep El Salvador en Ultimatum. En we vragen iedereen aandacht te schenken aan de diverse gironummers van groepen die bezig zijn met steun aan de strijd in El Salvador.

We hadden voor dit nummer ook nog gepland om een overzichtje te geven van het nieuws van de laatste week. Door ziektes en vakanties én door de onbereikbaarheid van de communiekes van het FMLN-info (die zitten in de Zwarte Ster, maar wij hebben geen computer) én doordat we ook geen tijd hadden voor eigen nieuwsgaring, deze keer dus geen aktueel nieuws!

Aansluitend op de stukken over El Salvador, wordt nog iets gezegd over de problemen die er zijn wat betreft de verslaggeving van nieuws uit El Salvador en de rol hierbij van De Zwarte Ster.

hdb.

HET OFFENSIEF VAN 11 NOVEMBER

Het bevrijdingsfront "Farabundi Marti" (FMLN) begon op 11 november haar nieuwe, landelijke offensief en veroverde in alle steden van het land grote delen, met name in de hoofdstad San Salvador. Sindsdien duurt het militaire offensief voort. Tijdens de eerste aanvalsgolf nam het FMLN met 1500 strijders/sters arbeiderswijken in de hoofdstad in, waaruit ze zich terugtrok nadat de regering deze stadsdelen met hulp van Amerikaanse piloten liet bombarderen. Daarbij werd openlijk gebruik gemaakt van fosforbommen, waarbij enkele stadsdelen in San Salvador en in San Miguel, de derde stad van het land, met de grond gelijk werden gemaakt. De steden Usulután en Zacateco werden eveneens gebombardeerd.

Het leger en de regering verkondigden luidkeels, dat deze tactiese terugtrekking om zo de burgerbevolking te beschermen, de mislukking aan toonde van het FMLN-offensief. Het bleek al snel dat deze opvatting meer wens was dan werkelijkheid. Tijdens de tweede aanvalsgolf veroverden eenheden van het FMLN namelijk de best bewaakte en sterk gemilitariseerde wijken van San Salvador in, die waar de rijken woonden. En doordat de luchtmacht er niet toe overging ook deze wijken te bombarderen, lukte het het FMLN om met een betrekkelijk geringe inzet (scherpschutters) om deze stadsdelen te verdedigen tegen le-

HTEN TEGEN ARENA !

gereenheden.

De regering verkondigde opnieuw de situatie onder controle te hebben, toen een FMLN-kommando van 17 mensen een deel van het Sheraton-hotel innam en de zich daar bevindende Amerikaanse militaire adviseur gevangen nam. Bovendien vielen hun een Chileen en een Gualmatees in handen, die vermoedelijk ook betrokken zijn bij de kontra-revolutie. En tot veler verrassing zaten er in het hotel ook leden van de west-duitsse terreurbestrijdingsgroep GSG-9, die daar waarschijnlijk voor de bewaking van de westduitse ambassade zaten (volgens Der Spiegel, nr.48/'89).

President Bush zond direkt kommando's van de zgn. Special Forces, die tot nu toe echter nog niet zijn ingezet, doordat het FMLN direkt en zeer duidelijk bekend maakte dat ze "geen buitenlandse burgers zouden gijzelen" en dat ze "de veiligheid van deze burgers zouden waarborgen". Ze eiste van de US-Special Forces, dat ze niet zouden ingrijpen, "omdat een interventie door noord-amerikaanse troepen niet nodig was, omdat onze strijdkrachten geen gijzelaars maakten". En er werd de bereidheid getoond, om afspraken te maken om mensen uit de strijdzones te evakueren. (Kommuniek van 21-11).

De FMLN-strijders/sters konden zich zonder problemen terugtrekken. En hieruit blijkt hoe de militaire praktijk van het FMLN samenhangt met hun politieke opvattingen.

De afgelopen weken werd er overal in het land heftig gevechten, waarbij het FMLN opnieuw de arbeiderswijken en de rijke "buurten" introk. Kommando's doorzochten daarbij woningen van officieren en namen wapens en dokumenten in beslag, die vervolgens via de radio bekend werden gemaakt.

Het is nog niet mogelijk om een tussenbalans te geven, maar alles lijkt erop te wijzen, dat de bevrijdingsbeweging in militair opzicht een belangrijke stap voorwaarts heeft gemaakt. Met name de voortdurende, zware gevechten in de steden tonen dit aan.

HET MOORDENAARS-REGIME SLAAT OM ZICH HEEN.

Terwijl het leger niet opgewassen is tegen de guerilla, treedt het wel bijzonder grof op tegen de burgerbevolking. Het elite-bataljon Atlacatl, dat door VS-adviseurs wordt getraind, liet in de rijke wijk Escalon, een schild ach-

ter, waarop de moordenaarsmentaliteit van het leger treffend werd samengevat: "Hier was het Bataljon Atlacatl. Tijdens de strijd maken wij geen gevangenen. Er is geen wet, die ons kan tegenhouden."

In nog geen maand tijd waren er al 4000 doden en zwaargewonden, die niet direkt bij de strijd waren betrokken. Het overgrote deel van de gewonden heeft schotwonden en verwondingen door bomsplinters. In een kommuniek van 27-11 meldt Radio Venceremos, een zender van de bevrijdingsbeweging, dat er 182 aanvallen zijn geweest met vliegtuigen en zware artillerie op de burgerbevolking. Verder waren er nog meldingen van 260 moorden, 59 eksekuties door de strijdkrachten, 2094 gewonden en 197 arrestaties, waarbij niet bekend is waar ze vastzitten. Vele duizenden Salvadorianen zijn gevlucht, alleen al in het voetbalstadion "Flor Blanca" zitten zo'n 2500 mensen. Over de aantallen gewonde of gesneuvelde soldaten worden geen betrouwbare meldingen gedaan. Maar het leger lijdt volgens alle meldingen wel zware verliezen.

Op 16-11 werden, zoals bekend, zes geestelijken van de katholieke universiteit (UCA) vermoord, onder hun de ook in Europa bekende en gewaardeerde rektor van de UCA, Ignacio Ellacuria. Het leger is voor deze moorden verantwoordelijk. Daar bestaan geen twijfels over. Wat later bedreigt de Openbare Aanklager van El Salvador, Mauricio Colorado, in een brief aan de paus, indrekt ook nog andere geestelijken met de dood. En op 25 nov verlaten het hoofd van de Lutherse Kerk, Medardo Gomez, en de voorzitter van het "Permanente Komitee voor de Vrede", pastoor Edgar Palacios, het land met behulp van de Verenigde Naties. Ze werden allebij door het leger gezocht. Medardo Gomez werd ervan beschuldigd de "geestelijk leider van de guerilla" te zijn. Dit staat gelijk aan een dooivonniss. De Baptisten-, de Episkopale en de Lutherse Kerken zijn gesloten. En vele kerkelijke medewerkers/sters zijn op de vlucht.

Ook de ruimtes van vele legale massaorganisaties zijn doorzocht en/of vernield. Daaronder o.a. de kantoren van de vakbondsfederatie UNTS, de bond van kleine boeren en de mensenrechtenorganisaties FECMAFAM en COMADRES. Het leger zoekt de leiding van de massa-

organisaties, maar die konden zich merendeels op tijd in zekerheid brengen.

Oppositieleaders als Ruben Zamora en Julio Cesar Portillo houden zo nu en dan toch nog perskonferenties in het openbaar en zorgen er zo voor dat de sterk teruggebrachte aktiviteiten van de legale massabewegingen, nog een beetje doorgaan. Maar het is duidelijk dat met name de legaal werkende organisaties, die door regering en leger worden beschuldigd een "fassade voor de guerilla" te zijn, zware slagen hebben gehad. Daar komt nog bij dat de radiozenders uit de lucht zijn gehaald, zodat er weinig mogelijkheden over zijn voor informatie.

Op 23 nov keurde het parlement de zgn. "Anti-terreurewet" goed en deze geeft Justitie de legale mogelijkheid om "iedereen die van subversieve praktijken wordt verdacht" op te pakken en zonder bewijs te veroordelen tot gevangenisstraffen tot 5 jaar. De politie kan bovendien mensen 15 dagen vasthouden (en in de regel ook folteren) voordat ze voorgeleid moeten worden. Deze wetten houden in dat de in feite al bestaande diktatuur, nu ook wettelijk is geregeld.

DE INTERNATIONALE REAKTIES

De Verenigde Staten blijven gewoon trouw aan hun bondgenoot. Ze blijven de stelling verdedigen dat de "gematigde Cristiani" de radikale delen van ARENA onder controle moet brengen. De militaire steun van 85 miljoen dollar, de levering van speciale munitionarie, zoals werd toegegeven door de Amerikaanse ambassadeur Walker, het sturen van piloten voor de bommenwerpers en de Delta-Forces, toont aan dat de VS nog steeds bereid is tot een interventie.

De VS en Cristiani haalden opgelucht adem, toen in het oosten van El Salvador een klein vliegtuigje neerstortte dat uit Nicaragua kwam en russiese SAM-7 luchtdoelraketten aan boord zou hebben, die bestemd waren voor de guerilla. Direkt verbrak Cristiani, daarbij gesteund door de VS, de betrekkingen met Nicaragua, omdat die voor het rebellenoffensief verantwoordelijk zou zijn. En de wapenzending toonde dat aan.

Maar het werd wat pijnlijk, toen de nicaraguaanse piloot, die de tonnen-zwaar beladen Cessna (waarvan het maximale laadvermogen duizend kilo is) gevlogen zou hebben en bij

het neerstorten om het leven zou zijn gekomen, twee dagen na het voorval opdook in Mexico en in zeer goede gezondheid verkeerde. Hij gaf een interview aan de krant "La Jornada" waarbij hij alle beschuldigingen van de hand wees. In een achtergrondartikel, van de meestal goed geïnformeerde Frankfurter Rund-

schau, op 4-12, wordt melding gemaakt van een gesprek met kolonel Vargas in San Miguel. Over de wapenaankoop in Nicaragua zei deze: "die kunnen ze veel gemakkelijker bij de anti-sandinistische Contra's kopen". Maar de VS blijven gewoon vasthouden aan hun opvatting, die ze al meer dan tien jaar verkondigen, dat de

Sandinisten verantwoordelijk zijn voor de onrust in El Salvador. Feiten of niet, dat doet er niet toe. Maar langzamerhand moeten ze de politieke prijs betalen voor hun steun aan het salvadoraanse moordenaarsregime. Want dit regime heeft inmiddels aan de hele wereld z'n ware gezicht getoond.

EEN POLITIEKE OPLOSSING MOET AFGEDWONGEN WORDEN

interview met René Rodriguez, lid van de politiek-diplomatieke commissie van het FMLN.

René Rodriguez was op 3 dec in Frankfurt. Daar werd door twee medewerkers van AK het volgende interview gemaakt.

vr: Welke doelen had het FMLN toen ze op 11 nov startte met haar jongste offensief?

RR: Het militaire offensief, dat we in het hele land begonnen, had tot doel om de druk op het regime te vergroten, zodat ze bereid wordt tot onderhandelingen. Het proces voor een dialoog was geblokkeerd, omdat de regering een konsept had, waarbij ze alleen maar met ons wilden praten en niet wilden onderhandelen. Zij wilden alleen maar een dialoog om tijd te winnen en zo hun oorlogsplannen te konsolideren.

vr: Wij hadden het idee, dat het doel van het offensief na enige tijd wat veranderde. In een manifest van 14-11 riep de leiding van het FMLN de guerilla op om "de veroverde stellingen te behouden en de opstand van ons volk te organiseren."

RR: Hier moeten enkele zaken wat preciezer worden gedefinieerd. Op 11 nov begon het nationale militaire offensief. Op 14 nov gaf de Algemene Leiding, op basis van het verloop van de strijd, het "Manifest aan de Natie" uit. Hierin werd opgeroepen om alle politieke krachten te bundelen, om zo het isolement van ARENA te versterken en de druk zo te vergroten, dat er een uitweg kon ontstaan in de gegroeide situatie. En wat houdt dat in? Er ontstond een politieke consensus tussen de gewapende strijd en de legaal werkende politieke krachten, om de regering van Cristiani te isoleren. De oproep om de krachten te bundelen, moest alle delen van het volk eraan helpen herinneren, dat iedereen er mede voor verantwoordelijk is, om de politieke blokkade kwijt te raken. Om ARENA de macht te ontnemen, tegelijk met de fascistiese krachten in het leger.

vr: Had het FMLN het idee, dat op dat moment de machtsvraag gesteld kon worden, of was het een oproep om de krachten verder te bundelen in de strijd tegen ARENA, om zo een betere onderhandelingspositie te verkrijgen?

RR: In een aantal perspublicaties werd het zodanig geïnterpreteerd, alsof het om een oproep tot een volksopstand ging. Ik zie dat zelf niet zo. Ik wil eraan herinneren, dat er in een aantal regio's in het land en in enkele zones in de stad bijna voortdurend sprake is van verzet door het volk. De bedoeling was om meer delen van het volk bij het revolutionaire proces betrokken te krijgen.

vr: Wat zijn de belangrijkste militaire en politieke resultaten van het offensief?

RR: Militair gezien boekten we een grote vooruitgang. De regering heeft de controle verloren. Op het land zijn er steeds meer gebieden die wij onder controle hebben. En we hebben onze posities in de steden gekonsolideerd en dat is strategies zeer van belang. We hebben de laatste verdedigingslijnen van de vijand gdestabiliseerd, de linie in de stad, in het politieke hart.

vr: En in politiek opzicht?

RR: De "Demokratie die een opstand bestrijdt" heeft haar masker verloren. Het masker, dat Cristiani als gematigd presenteerde. Op dit moment toont Cristiani zijn ware gezicht: zijn regering is een fascistiese regime. En wij bereikten dat er een brede deelname was aan onze acties. Dat houdt dus tevens in, dat het ons lukte om Cristiani verder te isoleren. Onderhandelingen om te komen tot een politieke oplossing van het konflikt zijn nu realistischer als ooit tevoren. Internationaal is het ook duidelijk geworden wie Cristiani is. Er zijn vele veroordelingen van zijn politiek.

vr: Maar deze militaire en politieke stappen voorwaarts hebben ook een prijs: de re-

pressie. Het klopt dat het masker is afgevallen. Maar dit dan wel via een massamoord, door middel van de bombardementen. Had het FMLN op een dergelijk bloederig antwoord gerekend met het offensief?

RR: De politieke prijs is enorm. die kun je niet ontkennen. En met name de democratische organisaties hebben slagen gekregen. De bombardementen waren niet tegen het FMLN gericht, maar tegen de burgerbevolking, die in verzet kwam. De aanvallen tegen politieke leiders als Ruben Zamora, zijn niet tegen het FMLN gericht, maar tegen organisaties die gevaarlijk zijn voor het regime. De aanvallen op Ruben Zamora, op de vakbondsfederatie FENASTRAS en op de Jezuiten tonen symbolies aan dat het regime geen politieke dialoog aksepteert.

vr: De repressie richt zich op alle democratische sectoren. Keert El Salvador nu terug naar de situatie van 1980/82, toen al deze organisaties totaal verslagen werden?

RR: In El Salvador heeft er op dit moment een scherpe polarisatie plaats. Wij proberen met onze politiek de speelruimte te bewaren voor de democratische organisaties, doordat wij eraan werken om ARENA volledig te isoleren en hun handen te binden. Wij geloven niet dat de massaorganisaties zullen verdwijnen. Het FMLN heeft nu ook luchtdoelraketten ingezet, om verdere bombardementen op de burgerbevolking te verhinderen. De prijs is hoog, maar ook noodzakelijk.

vr: ARENA toonde haar gezicht. Is ze nu in El Salvador volledig geïsoleerd, of heeft ze nog steeds mogelijkheden voor bondgenootschappen?

RR: Ze werken nog wel samen met twee kleine politieke partijtjes, maar dat stelt weinig voor. Want deze partijtjes ver tegenwoordigen maar kleine groepen. Maar aan de andere kant is er nu ook verzet van de kant van de Christen-demokraten, die zich verzetten tegen de "onthoofdingspolitiek" van ARENA. ARENA is geïsoleerd en ze isoleert zich steeds

verder, zolang ze doorgaat met oorlog voeren.

vr: Zijn er volgens het FMLN mogelijkheden dat het leger verdeeld raakt?

RR: Daar zijn al wel aanwijzingen voor: er deserteren er en er zijn troepen die niet meer willen strijden. Drie dagen geleden weigerden eenheden van de 4e Infanteriebrigade in San Salvador, om door te gaan. En binnen de Nationale Garde zijn er moorden op degenen die niet meer willen vechten. De burgerbevolking heeft burgerkleding gegeven aan deserteurs die ophiielden met vechten. Het offensief van het FMLN gaat door, en haar doel is ook om de strategiese moraal van de legerleiding, die er nog steeds van overtuigd is dat ze de oorlog militair kan winnen, te breken.

vr: Hoe ziet het FMLN de internationale reakties op de jongste ontwikkelingen in El Salvador?

RR: Ook op internationaal vlak is het regime geïsoleerd. Economische hulp wordt uitgesteld, zoals bijv. door Spanje. Andere landen verminderden hun diplomatieke personeel. En internationale organisaties geven hun hulp alleen nog maar via bijv. het Rode Kruis. En van Cristiani wordt geseit dat hij gaat onderhandelen, wat hij echter weigert. Wij denken dat zowel Cristiani als de regering van de VS nu alleen staan.

vr: Maar aan de andere kant heeft bijv. de regering van de BRD zich al wekenlang niet uitgesproken over het gebeuren. Weliswaar wordt Cristiani niet meer openlijk gesteund, maar kritiek is er ook niet. (noot: hetzelfde geldt voor de Nederlandse regering, waar nu dus ook sociaal-democraten inzitten).

RR: Voor vele politieke krachten, die de realiteit in El Salvador niet kennen, is het moeilijk om te begrijpen wat daar gebeurt. Tijdens de eerste week waren velen zeer onzeker. Wij denken dat het voor veel van deze politieke krachten eenvoudiger wordt om te reageren, als het fascistiese karakter van het regime duidelijker wordt. Alle krachten, die zichzelf democraties noemen, kunnen er toch niet omheen, om het regime van Cristiani te veroordelen.

vr: Hartelijk dank voor dit gesprek.

STEUN HET INFORMATIESYSTEEM VAN
DE FMLN-INFOGROEP:
GIRO 1281449, TNV STEUNGROEP RADIO
FARABUNDA MARTI, DEN BOSCH

EL SALVADOR, HET FMLN-INFO EN
KOMPUTERNETWERK "DE ZWARTE
STER": DE MONOPOLISERING VAN
HET NIEUWS??

In de inleiding van dit artikel heb ik al vermeld dat we problemen hadden met het achterhalen van het laatste nieuws uit El Salvador. Met de Zwarte hebben we de afgelopen jaren behoorlijk veel aandacht besteedt aan El Salvador. En de laatste paar weken, na het begin van het nieuwe offensief van het FMLN, hebben wij er extra veel ruimte aan gegeven. In het verleden hebben wij altijd gebruik gemaakt van de kommuniquees van het FMLN-info uit Den Bosch. Zij hebben rechtstreekse contacten en vervullen als zodanig in West-Europa een belangrijke rol, ook al moet je vaak zelf een weg zien te zoeken door de berg informatie. Het is jammer dat er in Nederland geen goede groep is, die al die informatie weet te verwerken tot leesbaar nieuws. De laatste tijd is die situatie alleen nog maar verslechterd. Het FMLN-info uit Den Bosch heeft voor Nederland een afspraak gemaakt met het computernetwerk De Zwarte Ster, dat daar alle kommuniquees in worden gezet, veelal onvertaald, dus in het Eng-

gels en het Spaans. Voor computerbezitters/sters wellicht zeer interessant, voor anderen wat minder! Zeker als dan ook nog de toegankelijkheid wordt bemoeilijkt door persoonlijke belangen van enkele Zwarte Ster-medewerkers/sters. Als bepaald nieuws alleen nog maar in één netwerk is te verkrijgen en derden gaan dan vervolgens bepalen of ze het wel verder willen doorgeven ontstaat er een monopolisering van het nieuws, die niet onderdoet voor de rol van de grote westerse persbureaus. Een zeer kwalijke ontwikkeling! Een ontwikkeling, waar in dit geval het verzet in El Salvador niet bepaald mee is gediend. Het FMLN-info zorgt er in principe voor dat er dagelijks nieuws aanwezig is. Een goede zaak. Maar willen de bladen er wat mee kunnen doen, dan moet dat nieuws, vanwege de grote bewerkelijkheid, ook tijdig beschikbaar zijn. Als het gebruik van computernetwerken er toe leidt dat dit soort nieuws juist slechter bereikbaar wordt, dan boeken we schijnbaar een geweldige technische vooruitgang, maar in de praktijk, politiek gezien een enorme achteruitgang!

NIEUWS MOET OPENBAAR ZIJN VOOR
IEDEREEN! VRIJ TOEGANKELIJK IN
BLADEN, KRANTEN EN KOMPUTER-
NETWERKEN! VRIJ VAN COPYRIGHT
EN NIET GEHINDERD DOOR PERSOON-
LIJKE BELANGEN!

VENCEREMOS!

FORT EUROPA

VAN SCHENGEN TOT NOWHERE

Terwijl het demokratiseringsproces in de oosteuropese staten door Westeuropa "herrhäuslich vereinnahmt" wordt, wordt volgens 'onze' regering, bij monde van Van der Broek, "de Westeuropese democratie geperfectioneerd door het Schengenakkoord (1985).

Met het Akkoord hebben we 't dan over een intentie-verklaring van de toenmalige ministers van de BRD, Frankrijk, België, Nederland en Luxemburg; een intentieverklaring die uitsprak, dat de vijf betrokken landen binnen de termijn van vier jaren de controles aan de gemeenschappelijke grenzen zouden hebben afgeschaft.

De geruststellende verpakking van een "intentie-verklaring" moest de goedkeuring door de nationale parlementen verzekeren; het dwingende verdragskarakter moet nu, vier jaar later, diezelfde (?) parlementen voor 't blok zetten!

En zie daar, het bewijs van onze democratie! We kunnen de termijnen eigenmachtig ("omdat het volk 't wil") veranderen. Over de inhoud van het verdrag zelf hoeven we 't dan niet meer te hebben.

Ook nu, waar de belangstelling voor de mogelijke uitvloeisels van het Akkoord van Schengen, de zo geheten Aanvullende Akkoorden tot in het parlement is doorgedrongen, blijft het een verschuiving van 'n paar aksenten, het oprekken van een aantal inperkingen enz.; maar het gaat desalniettemin nog steeds over de "aanvullingen". Het Akkoord zelf staat buiten de discussie. Essentieel is echter de vraag: hoe kan Nederland gebonden zijn aan een verdrag, dat de eigen rechtsbevoegdheid op eigen territorium drasties inperkt en dat buitenlandse mogelijkheden ons de wet laat voorschrijven?

De Aanvullende Akkoorden van Schengen kunnen niet gewijzigd worden, maar moeten als totaalpakket door de nationale parlementen worden geaksepteerd (of natuurlijk verworpen); precies zoals de Eerste Kamer in Nederland met wetsvoorstellen kan omgaan die door het parlement zijn goedgekeurd. Regelmatig duikt in de Nederlandse politiek de vraag op, of het niet beter is de "ondemokratische" Eerste Kamer af te schaffen. Nu ziet het er naar uit, dat met de Aanvullende Akkoorden van Schengen het parlement zelf de marginale rol van de Eerste Kamer mag gaan

vervullen. Waarom dan niet in één keer de hele democratie maar afschaffen?

In de opwinding rond de Aanvullende Akkoorden heeft de Nederlandse Orde van Advokaten een belangrijke rol vervuld met de publikatie van hun "voorlopige en verre van uitputtende" kritiek, verwoord in "Het Gat van Schengen".

Al bij het begin wordt gekonstateerd, dat de "compensatoire maatregelen" voor de opheffing van de grenskontrolé überhaupt misleidend zijn, aangezien met cijfers is aangetoond dat de kontrolé aan de grenzen een marginale bijdrage levert aan de opsporing van strafbare feiten. En dat bovendien de kriminaliteit ook nu al zich niet van de grenzen aantrekt. Dus het gaat hier "uitsluitend om nieuwe bevoegdheden van de overheden". En voor de tegenpartij, de burger, is niets, maar dan ook helemaal niets geregeld.

Want nu het tijdstip van het naderen van het Akkoord uit '85 nadert en er op de meest dubieuze wijze blauwdrukken voor de invulling van dat Akkoord cirkuleren onder de naam Aanvullende Akkoorden (met als hoofdpunten persoonskontrolé, data-

bank en toelatingsbeleid vreemdelingen), vergeten we dat de basis voor al dat gerommel ligt in het oorspronkelijke Akkoord van Schengen. En dat kunnen we ook

"In het Aanvullend Akkoord wordt voorgesteld dat het zwaartepunt van de internationaal strafrechtelijke samenwerking wordt verlegd naar het politieniveau.

- Alle vormen van samenwerking waarvoor niet expliciet rechtelijke tussenkomst vereist is, wordt door de politieorganen afgedaan. Slechts met betrekking tot schriftelijk uitgewisselde informatie wordt het gebruik afhankelijk gemaakt van de toestemming van de partij die de informatie verstrekte.
- Voor ernstiger vormen van criminaliteit is zelfs de verplichting aan de orde om spontaan informatie aan de partnerstaat te verstrekken. Die verplichting kan informatie omtrent personen betreffen waarvan slechts nog wordt vermoed dat zij zulke strafbare feiten zullen begaan!!
- Opsporingsambtenaren mogen in eigen land aangevangen observatie voortzetten in de partnerstaten. Weliswaar hebben zij voorafgaande toestemming nodig, maar in geval van spoedeisendheid mag die toestemming ook achteraf worden verzocht (en wie heeft geen haast tijdens een observatie..?)

- De politie kan de achtervolging van verdachten tot 10 kilometer over de grens van de buurstaat voortzetten en zo-

nodig de verdachte op buitenslands grondgebied aanhouden; in een variant op dit voorstel wordt de 10 kilometergrens verruimd, maar vervalt de bevoegdheid tot aanhouding."

Nu is de politie nooit zo direct bezorgd geweest voor de rechten van de burger, maar de controle over de politie door gekozen organen - en dus een zekere garantie voor de rechten van de burger - verdwijnt met het Aanvullend Akkoord helemaal:

- geen toetsing van het politioeneel optreden, zeker niet wanneer het om buitenlandse politie gaat.
- geen enkele controle op onrechtmatige opsporingsmethoden.

Juridies (en dus ook voor de verdachte burger van belang) is er niets geregeld op essentiële verschilpunten van de rechtssystemen van de 5 betrokken landen:

- Nederland kent het rechtsbeginsel dat iemand niet twee keer voor de zelfde zaak mag worden veroordeeld. Dit kennen de rechtssystemen van onze buurlanden niet.
- Nederland hanteert het opportu-niteitsbeginsel, dwz. er kan beleid worden gemaakt, wat niet en wat wel vervolgd wordt (bijv. het verschil bij soft- en bij hard-drugs. Onze oosterburen hanteren het legaliteitsbeginsel, dus alles wat strafbaar is, dient te worden vervolgd.

En alsof deze basisverschillen al niet genoeg zijn, worden in de Aanvullende Akkoorden een groot aantal afspraken gemaakt, die in hun onbenuiligheid tot een regelrechte bedreiging voor iedere burger gaat worden.

Het gaat hier om zaken zoals

- 1) "overdracht van Rechtsvervolging"; welk land draagt welke verdachte over aan wie en waarom. Het hele uitleveringsrecht met talrijke procedures wordt in één keer 'overbodig' gemaakt.

- 2) "Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen" De nu wettelijk vereiste instemming van de veroordeelde persoon komt met Schengen geheel te vervallen; de overheden zullen 't voor het zegen krijgen.

Opnieuw taxeert de Nederlandse Orde van Advokaten de hele situatie door op te merken, dat "de Aanvullende Akkoorden klaarblijkelijk een poging zijn tot eenmaking van materieel strafrecht (=gelijke strafbaarstelling) en geheel los staan van de personencontrole aan de grenzen!" En dáárom ging het toch bij het Akkoord van Schengen?

Een tweede hoofdpunt van kritiek geldt het SIS = Schengen Informatie Systeem. Een giganties komputernetwerk met databestanden van miljoenen burgers, primair ten behoeve van de politie. Kritiek, want niemand kan je vertellen, hoe je daar als burger in verzeild raakt, laat staan dat iemand weet, hoe je daar ooit uitkomt.

Bij de postkantoren ligt nog de in ruime mate voorhandene folder van postbus 51 over de Wet Persoonsregistratie; nou die kan je wel direct weggoien...

"De rechtsbescherming van de burger tegen niet gerechtvaardigde en onjuiste opruime in het SIS laat te wensen over. Dit is niet aanvaardbaar omdat op basis van die gegevens verstrekkende bevoegdheden, waaronder vrijheidsbeneming of beperking kunnen worden uitgeoefend. Weliswaar dient het Verdrag van Straatsburg dat een aantal minimumwaarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij het verzamelen van gegevens bevat, als leidraad, maar twee van de vijf landen (Nederland en België) hebben dat verdrag no niet eens geratificeerd!"

Het derde zwaartepunt van kritiek is het vreemdelingenrecht. Het NCB stemt in de meeste punten met de kritiek van de Nederlandse Orde van Advokaten overeen die

- 1) opo het punt van toezicht (kontrole dus) spreekt van diskriminatie in strijd met de Grondwet;
- 2) op het punt van visabeleid oordeelt, dat die de bevoegdheid van de Nederlandse overheid beperkt tot incidentele gevallen van afwijking uit humanitaire gronden en die voor elk Schengenland volledig ondoorzicht maakt, laat staan voor de visumaanvrager inzichtelijk is. Een rechtsgang om beroep aan te tekenen tegen een weigering bestaat er helemaal niet in Schengen;
- 3) op het punt van asielbeleid, een tegenspraak met het oordeel van de Hoge Raad constateert. Want met het Aanvullend Akkoord zal een asielaanvraag na afwijzing in een van de Schengenlanden nergens meer in behandeling mogen worden genomen. Over har-

monisatie van het asielbeleid van de verschillende landen wordt expliciet niet gesproken en nergens wordt gewezen op de bestaande verplichtingen van de afzonderlijke landen die voortvloeien uit het Geneefse Vluchtelingenverdrag.

Tot slot merkt de Orde van Advokaten op:

"Nederland staat op het punt op verschillende belangrijke terreinen, die ten dele de fundamentele rechten van de mens betreffen, een belangrijk stuk soevereiniteit uit handen te geven. Deze operatie is met een grote mate van geheimzinnigheid omgeven. De gebruikelijke parlementaire en buitenparlementaire controle op het besluitvormingsproces kan onder dergelijke omstandigheden niet behoorlijk functioneren. Het laat zich aanzien dat bij aanvaarding van de circulerende voorstellen op de rechten van de mens in het Schengen-gebied en mogelijk, indien de Schengenvoorstellen als voorbeeld voor de hele EEG gaan dienen ("het Europa van de burger"), in veel groter verband, op tal van manieren ingrijpend zal worden gekort zonder dat van een behoorlijke rechtsbescherming sprake is. Daarbij wordt dan nog buiten beschouwing gelaten dat de nu bekend geworden voorstellen ook in politiek opzicht dermate ingrijpende beleidswijzigingen met zich mee zullen brengen dat zonder meer van een breuk met de in Nederland gegroeide verhoudingen moet worden gesproken. Het Akkoord van Schengen behoort dan ook niet op deze wijze te worden geïmplementeerd."

Zoals aan het begin al werd gezegd, moet niet de invulling (=implementatie) van het Schengen-Akkoord ter discussie worden gesteld, maar het Akkoord op zich. Want wie is er mee gediend, dat de grens bij je voordeur wordt getrokken.....

Natuurlijk ligt de zaak iets anders. In de Amok-bijdrage "Eurocops, ze komen er aan" wordt gesproken over de Schengenploeg als kopploeg voor TREV1. Het ziet er echter naar uit, dat het een knokploeg is, die daar eeven de belangen van het bedrijfsleven, voorop de multinationals, en hun gediensstige regeringen willen doorboksen tegen de behoeftes van de bevolking in de betrokken landen in. Vandaar die geheimzinnigheid en het buitensluiten van inspraak.

Het Europa van de burger wordt ons precies uitgespeld in de Aanvullende Akkoorden: meer macht voor de machthebbers en hun machtdragers over de bevolking, tenzij we met z'n allen Schengen oplazen

Wij eisen DEMOKRATIE zoals de mensen in Oosteuropa ons laten zien.

KOMMUNIKEE

"De revolutionaire processen zijn de ervaringen, die uit de strijd tussen leven en daad, tot een vastberaden strijd voor het leven gemaakt worden."

Op 30.11.89 hebben wij met het Kommando Wolfgang Beer de chef van de Deutsche Bank, Alfred Herrhausen, terechtgesteld; met een zelfgemaakte mijn met holtelading hebben we zijn gepantserde Mercedes opgeblazen.

Door de geschiedenis van de Deutsche Bank loopt het bloedspoor van twee wereldoorlogen en miljoenenvoudige uitbuiting, in deze continuïteit geregeerde Herrhausen aan de top van dit machtscentrum van de duitse economie; hij was de machtigste manager in Europa.

De Deutsche Bank is dwars door West-Europa en in grote delen van de wereld tot een symbool geworden van de macht en heerschappij, die overal frontaal botst met de wezenlijke belangen van mensen bij een leven in waardigheid en zelfbeschikking. Onder Herrhausens regie heeft de Deutsche Bank zich opgewerkt tot de grootste bank van heel Europa en de economische en politieke ontwikkeling gedomineerd.

Ze heeft haar web over heel West-Europa gesponnen en staat aan de top van de fascistische kapitaalstructuur, waartegen elk verzet zich moet doorzetten.

Sinds jaren bereidt zij de penetratie voor van landen in Oost-Europa, nu staat zij met anderen loerend in de startblokken klaar, om ook de mensen daar weer te onderwerpen aan het diktaat en de logika van de kapitalistische uitbuiting. Herrhausens plannen t.a.v. de landen in de drie continenten, die zelfs in 'links-intellectuele' kringen als humanitaire vooruitgangskoncepten werden geprezen, zijn niks anders dan een poging, de bestaande heerschappij- en leegplunderverhoudingen langdurig veilig te stellen, ze verlengen en verscherpen het lijden van de volkeren nog verder.

Het is wereldwijd één destructieve ontwikkeling, die het imperialisme produceert voor het veiligstellen van zijn winst- en machtsposities: volkerenmoord, hongersnede, vernedering, bestaansonzekerheid en vergaande vernietiging creëren een in wezen uniforme situatie, die overal een existentiële dimensie heeft aangenomen, nergens kunnen de mensen echt volgens hun eigen denkbeelden en waarden leven.

Maar de acteurs van dit systeem moeten weten, dat hun misdaden hen verbitterde vijanden hebben opgeleverd, dat er voor hen geen plek ter wereld zal zijn, waar ze veilig kunnen zijn voor de aanvallen van revolutionaire guerilla-eenheden.

Wij allemaal, de gehele revolutionaire beweging in West-Europa, we staan voor een nieuwe fase.

De volledig veranderde internationale situatie en alle nieuwe ontwikkelingen hier vereisen, dat het hele revolutionaire proces opnieuw moet worden bepaald en op een nieuwe basis moet worden verderontwikkeld. Daaraan werken wij en daarvoor willen wij de discussie met al diegenen, die een eind willen maken aan de imperialistische vernietiging en voor een fundamenteel andere, aan de mensen georiënteerde maatschappelijke realiteit vechten én deze discussie met ons willen.

Nieuwe fase, dat betekent voor hier vooral ook tot een nieuwe samenstelling van de revolutionaire beweging te komen, hetgeen mogelijk is, omdat velen het willen en omdat de eerste stappen daarheen al gezet zijn. Wij stellen ons dat voor als een proces van gezamenlijke discussie en praktijk, waarin open over de verschillende ervaringen, denkbeelden en kritieken gepraat wordt, om tot een gezamenlijk begrip van de hele ontwikkeling te komen en om politieke doelen en concrete

tastbare voorstellingen m.b.t. het omwentelingsproces te bepalen.

De gevangenen moeten deel uitmaken van de discussie daarover; daarvoor én omdat het vernietigingsproject tegen hen eindelijk gestopt moet worden, moet nu hun samenvoeging en daarmee het perspectief op hun vrijheid bevochten worden.

In deze nieuwe fase moet het ons lukken de revolutionaire praktijk in heel haar veelvormigheid en verscheidenheid te verbinden in één oriëntatie tegen het systeem. Het revolutionaire proces heeft een nieuwe dynamiek nodig en productieve wisselwerkingen, alleen samen kunnen de strijden de nodige kracht ontwikkelen om destructieve ontwikkelingen van het imperialisme te stoppen en überhaupt de hele destructieve richting waarin hij zich ontwikkelt om draaien - alleen samen, dus als één front tegen het imperialisme, kunnen we hier in West-Europa gezamenlijk met de bevrijdingsstrijden wereldwijd een verenigd, internationaal en langdurig omwentelingsproces doorzetten.

Samen strijden!

2.12.89 Rote Armee Fraktion.

DE HUIDIGE STAND VAN ZAKEN IN DE BAJESSEN NA DE R.A.F.-AANVAL OP DE BAAS VAN DE DEUTSCHE BANK HERRHAUSEN

Op 30 november en 1 december hebben er bij 26 politieke gevangenen cellen razzia's plaatsgevonden; verbod om bezoek te ontvangen, verbod om te telefoneren en individuele isolatie.

Wat er tot nu toe in detail bekend is:

In de meeste gevallen werden er voor de akties überhaupt geen juridische gronden aangegeven; aan slechts een paar gevangenen werd er een beschikking van het BGH (Bundes Gerichts Hof) d.d.30-11-89 getoond. Celdoorzoekingen vonden plaats bij:

INGRID BARABASS, GISELA DUTZI, EVA HAULE, KARL-HEINZ DELLWO, LUTZ TAUFER, KNUT FOLKERTS, LUITGARD HORNSTEIN, ERIK PRAUSS, KARL FRIEDRICH GROSSER, CHRISTIAN KLAR, GÜNTER SONNENBERG. ANDREA SIEVERING, BRIGITTE MOHNHAUPT, MANUELA HAPPE, ROLF HEISSLER, HANNA KRABBE, CHRISTINE KUBY, IRMGARD MÖLLER, GABI ROLLNICK, CHRISTIAN KLUTH, HELMUT POHL, ROLF CLEMENS WAGNER, CHRISTA ECKES, ADELHEID SCHULZ, INGRID JAKOBSMEIER, en SIEGLINDE HOFFMAN.

Als argument werd de aanslag van 30 november '89 op Herrhausen, chef van de Deutsche Bank, aangevoerd. Het BGH gaat ervan uit, dat bij de zoekakties in de cellen "bewijzen" aan de dag zouden kunnen komen; en die zouden dan weer goed te gebruiken zijn bij het onderzoek naar de aanslag en bij het opsporen van de daders. Verder wordt er gerefereerd naar de brief van Helmut Pohl, die gepubliceerd werd in de Angehörigen-Info-nr.27. Citaten uit deze brief zouden aantonen, dat de communicatie tussen de gevangenen onderling en naar buiten toe uitsluitend tot doel heeft, aanslagen voor te bereiden.

Tegen de gevangenen zelf loopt er geen onderzoeksprocedure - het onderzoek loopt (zoals dat zo mooi heet) tegen onbekend. Maar ondertussen worden er wél bij derden (namelijk de gevangenen) celdoorzoekingen verricht om bewijzen boven tafel te krijgen.

In Köln-Ossendorf werden Ingrid Jakobsmeier, Heidi Schulz, Sieglinde Hoffmann en Christa Eckes op donderdag 30 november naar isolatiecellen overgebracht en in hun afwezigheid werden de cellen totaal ondersteboven gehaald. Hetzelfde gebeurde in Frankfurt-Preungesheim met Eva Haule, Gisela Dutzi en Ingrid Barabass.

In Köln-Ossendorf werden de kontakten van de vier genoemde vrouwen met andere gevangenen op de verdieping afgesneden en moesten ze in hun cellen blijven. Ook de andere vrouwen werden aan opsluiting in je eigen cel onderworpen. Pas toen kregen ze te horen, waar

het allemaal om te doen was. Alle vier werden ze totaal geïsoleerd, ook van elkaar, en dat 24 uur lang. Er stonden gedurende die hele tijd twee bewakers voor iedere celdeur en ook was het hun verboden hun cel te verlaten om eten te gaan halen. Ze mochten al die tijd alleen maar wat schrijfspullen meenemen.

Bij Ingrid Jakobsmeier werd de briefwisseling met Eva Haule in beslag genomen en bij Eva Haule werden brieven van andere gevangenen en van buiten de gevangenis in beslag genomen.

Helmut Pohl moest van donderdagmiddag tot vrijdagochtend in de bunker cel doorbrengen. De cel van Rolf Heissler werd verzegeld, terwijl hij zelf naar een andere vleugel werd overgeplaatst, en wél totaal geïsoleerd van anderen. Bij hem werden krantenknipsels over MBB en Daimleenz, waarin de naam Herrhausen voorkwam, in beslag genomen. Rolf stond eigenlijk onder het normale gevangenisregiem; nu moet hij voorlopig in isolatie blijven.

Tijdens het weekend van 2/3 december mocht hij zelfs niet "luchten"; als reden werd aangegeven: krantenknipsels en het aanleggen van een verzameling er van zijn het bewijs voor zijn betrokkenheid. Dit kreeg zijn advokate te horen. Rolf zelf mocht geen telefonies contact met haar hebben, hij moest 't maar per brief doen.

Telefoongesprekken waarvoor al eerder toestemming was verleend, werden die donderdag in verschillende gevallen verboden.

Op aanwijzing van het ministerie v. Justitie gold er die donderdag en vrijdag in het hele land een bezoekeverbod. Alleen bij Helmut Pohl kon een afgesproken bezoek doorgang vinden, maar wél in aanwezigheid van twee typen van het LKA (Landes-Kriminal Amt); anders is het er maar altijd eentje.

Drie gevangenen uit het verzet stonden niet op de lijst vermeld

van gevangenen voor wie de extra maatregelen golden, namelijk Norbert Hofmeier, Sven Schmidt en Thomas Kilpper. Bij hen en bij Rico Prauss werden er die donderdag geen bezoekers toegelaten.

Bij Luiti Hrnstein werden tijdens de celrazzia spullen die voor haar werden bewaard (en die ze zelf dus nooit onder ogen heeft gekregen), een hele stapel privépost, kranten en brochures in beslag genomen. Zelf werd ze naar een andere cel overgeplaatst, die de volgende dag alweer van onder tot boven werd doorzocht. Bij de celdoorzoekingen in Lübeck, waar Hanna Krabbe, Irmgard Möller, Gabi Rollnick en Christine Kuby gevangen zitten, hebben zich aanvankelijk twee vrouwen verzet. Maar hun verzet werd met fysiek geweld gebroken. Bovendien is het bekend geworden, dat de BAW (Bundes Anwaltschaft) het hele bewakingspersoneel heeft ondervraagd en dat daarbij door het personeel is gesuggereerd, dat het de indruk heeft gehad, dat de gevangenen vooraf van de aanslag op de hoogte waren geweest. Want de gevangenen hadden in de voorafgaande week extra bezoek (familieleden en advokaten) gehad. Nu hebben ze alle vier tot nader order bezoekeverbod.

Het is in samenhang hiermee belangrijk te weten, dat het besluit van het BGH van 30-11-89, om de cellen van de 26 gevangenen te doorzoeken, gebaseerd is op o.a. een rapport van de IVA (Justiz VollzugsAnstalt= gevangenis) Lübeck.

Voorzover wij weten zijn alle gevangenen met uitzondering van Rolf Heissler in de loop van vrijdag weer teruggeplaatst in hun oude cellen; de vrouwen uit de twee mini-groepen in Ossendorf en Preungesheim mogen sindsdien ook weer met elkaar omgaan.

Dit was de stand van zaken op 7-12. De gegevens komen uit de Gefangenen-Info Hamburg en Düsseldorf

SAMENVOEGING NU!!

Over de hongerstaking van de mensen

van de PCE(r) en GRAPC

Sinds in de Zwarte 136 het begin van de hongerstaking gemeld werd is er nogal wat gebeurd in en rond de spaanse gevangnissen en het gaat nog steeds door. Hier volgt een chronologische kijk op de gebeurtenissen.

21-8: Begint de hongerstaking (HS) in de gevangenis van Almeria uit protest tegen het zogenaamde zes-puntenplan van de PSOE regering. Deze zes punten zijn onderdrukkende maatregelen die bestaan uit;

1) sistimaties uit elkaar zetten van politieke gevangenen

2) isolatie binnen de gevangenis mu- ren; gevangenen worden in extreme hoeken van de bajus geplaatst en daar waar ze iets meer vrijheid hebben vermengd met gewone gevangenen

3) isolatie van buiten door beperkte communicatiemogelijkheden; postcen- suur ed.

4) "witte" folter= totale isolatie, steeds in dezelfde kleren laten rond- lopen, slechts twee boeken toege- staan, kale cel + permanente kontro- le

5) pesterijen, vernederingen, spray- en, knokpartijen enz

6) lichamelijke uitputtingsslag als je weigert mee te werken of geen af- stand van je ideeën wilt doen d.m.v. "zelfmoorden" en de gevangenis GAL (= antilinkse-terreurgroep)

1-9: De eerste twee hongerstakers worden onder dwang en klappenregen naar het gevangenisziekenhuis ge- bracht waar ze dwangvoeding krijgen als ze buiten bewustzijn raken. Hierop volgend zijn drie andere ge- vangenen in hs gegaan, het oor- spronkelijke plan van twee bij twee met een week ertussen in hs te gaan wordt min of meer losgelaten.

5-9: Weer vijf gevangenen in hs uit solidariteit. in hun verklaring zeg- gen ze al twee jaar onder verhevigde repressie te leven omdat de PSOE re- gering drie doelen nastreeft, te we- ten

1) 1992 bereiken zonder politieke gevangenen om aan de "europartners" te laten zien hoe "democraties" span- je al is.

2) chanteren van de politieke orga- nisaties (voornamelijk PCE(r) en GRA- PO) zodat ze hun politieke ideeën loslaten.

3) loslaten van de radikale arbeiders- en volksbewegingen zodat de regering vrij spel heeft om te onder- drukken en uit te buiten zoals ze dat wil.

-9: Vrouwelijke gevangenen van PCE(r) en GRAPC organiseerden een opstand en krijgen daarvoor 14 dagen straf- cel. deze vrouwen die een tijd lang de mogelijkheid hadden samen te stu- deren en te werken als politieke ge- vangenen protesteren tegen het feit dat ze steeds meer ruimte met 'gewo- ne' gevangenen moeten delen en na- tuurlijk het bekende rijtje; pakjes worden niet doorgegeven, terugschroe- ven van het aantal uren samen zijn, verbod op communicatie met vrienden.

In hun verklaring schrijven ze:

onze strijd is dezelfde als die van onze kameraden in Almeria en Castel- lon, een strijd waarvan we geen di- rekte verbeteringen verwachten of juist het tegendeel; we weten dat de strijd hard en zwaar zal zijn, samen- voeging is de enige mogelijkheid, waarbij we alles terugkrijgen wat ze ons ontnomen hebben.

16-9: In Madrid wordt een menselijke ketting van moeders en andere fami- lieleden en vrienden van de gevang- enen op een brute wijze uit elkaar ge- slagen.

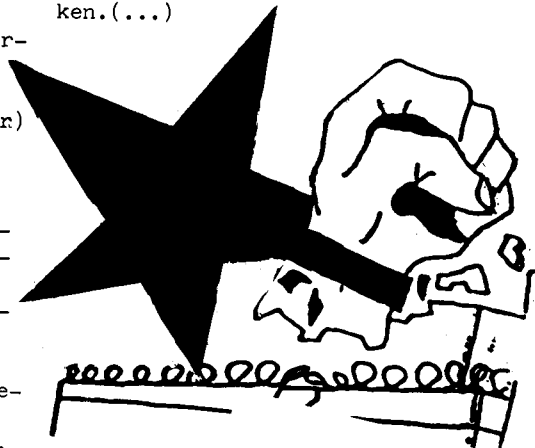
19-9: Een libertaire gevangene uit Soria gaat ook in hs uit solidari- teit met de hongerstakers.

22-9: Inmiddels 25 mensen in hs waar- van (de eerste) twee in zeer slechte staat zijn.

28-9: De hs is afgelopen, de inmid- dels 30 mensen waarvan 4 vrouwen hou- den er mee op want een week eerder heeft de centrale directie van het gevangeniswezen een gedeelte van de eisen ingewilligd. De pers heeft al die tijd gezwegen.

10-11: Voor de eerste keer (dit jaar) houdt de gevangenisdirectie zich niet aan haar woord, 4 mannen uit soria en 4 vrouwen uit Carabanchel worden overgeplaatst, allemaal naar verschillende gevangnissen. ze schrijven: "op deze manier gaat de PSOE regering dus met haar akkoor- den, compromissen en beloftes om. Het is ook niet toevallig dat onze acht kameradinnen en kameraden uit elkaar gehaald zijn, want het waren deze die in andere gevangnissen de hs begonnen uit solidariteit met die in Almeria. met deze afschuwelijke aktie van wraak en repressie wil de politie in naam van voorman Corcuera en z'n kornuiten ons chanteren om duidelijk te maken dat alle solida- riteit zonder verdere overwegingen afgestraft zal worden. Deze maat- regelen die ze tegen ons nemen zijn niet los te zien van de repressie die ze uitoefenen op stakersters, jongeren en boer(inn)en door de volledige toepassing van de "harde lijn" van de regering van Gonzalez na de verkiezingen. die harde lijn is bedoeld om arbeidersters nog meer uit te buiten en om elke vorm van verzet en protest de kop in te druk- ken....)

In de gevangnissen van Carabanchel-vrouwen en Soria konden we tot nu toe een minimaal waardig leven leiden, de laatste represail- les van voor en na de verkiezings- zwendel geven wel aan dat het niet lang zal duren voor we weer nieuwe tegenslagen, die de overwinningen die zoveel jaar strijd en opoffering van ons kollektief hebben gevraagd vernietigen, kunnen verwachten. Het doel dat de staat met deze maat- regelen nastreeft is het kapot maken van de kollektieven van politieke gevangenen, het onmogelijk maken van het bewaren en verdedigen van onze politieke idealen en dat we ons over- geven en ons uitleveren aan de poli- tiek van herintegratie die sinds kort deel uitmaakt van het doorlopen van de graden (= de verschillende stadia van het isolatieprogramma). Dit alles om het kreeëren van een situatie van totale weerloosbaar- heid, waarin we én van elkaar én van de solidariteitsbeweging in de stra- ten geïsoleerd komen te zitten. Maar wij, revolutionaire gevangenen, blij- ven niet met de armen over elkaar zitten zolang de PSOE regering door blijft gaan met ons aan te vallen met haar politiek van chantage en vernietiging. Integendeel, het ver- zet in de gevangnissen moet nu aan een nieuwe fase beginnen met als enige ontsnapping aan deze drijf- jacht de hersamenvoeging van de poli- tiek gevangenen en dezelfde kollek- tieven die nu uit elkaar gehaald zijn en wel in dezelfde omstandighe- den als die waar we tot nu toe in zaten. Omstandigheden waarin we bin- nen de bajus kunnen werken, studeren en leven met een minimale waardigheid. Er begint nu een strijd waarvan we voorzien dat ie zwaar en lang is, waarin het mogelijk is dat sommigen van ons het leven laten of ongezon- der worden; maar het zal duidelijk zijn dat ze ons geen andere mogelijk- heid overlaten en dat alleen hergroe- pering kan garanderen dat ze onze fysiese en politieke integriteit res- pekteren. Daarom doen we een beroep op jullie solidariteit en aan die van alle kameraden die strijden en werken op straat, want alleen met jullie hulp kunnen we de kriminele plannen van de psoeïstiese staat vernietigen; alleen de solidariteit kan de plannen van de bourgeoisie aan en overwinnen, zoals wel duide- lijk werd toen ze voor de verkiezin- gen even afremden tijdens de hs van onze kameraden in Almeria. Om geen andere reden vrezen de fascisten van de PSOE zo zeer de praktijk of de ideeën van de solidariteit, dat werd wel duidelijk na het uit elkaar plaatsen. Kameraden: Alleen de hersamenvoeging, verkregen met een aantal basisvoor- waarden, kan het leven en de waardig- heid van de politieke gevangenen ga- randeren. We zijn ons bewust van on- ze situatie van gijzelaars in de

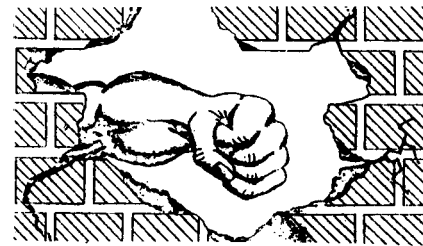
handen van de staat, maar we weten ook dat we door jarenlange strijd en door middel van stevig verzet op straat en in de gevangenis ons doel kunnen bereiken. De hersamenvoeging is een dringende behoefte van alle politieke gevangenen, zowel voor de kommunisten, de anarchisten als voor de nationalistiese basken, catalanen en galiciërs. Daarom vragen we iedereen, de verschillende organisaties tegen repressie en voor solidariteit, al onze vrienden, om gezamenlijk aan de slag te gaan voor dit doel; veroordeel de liquidatieplannen van de PSOE-regering, spreek je solidariteit met overgeplaatste kameraden en kameradinnen uit, geef ze steun en neem met andere mensen initiatieven die het mogelijk maken dat het doel, de hersamenvoeging, bereikt wordt. We willen jullie voorstellen om komitees voor de hersamenvoeging van politieke gevangenen op te zetten, of iets dergelijks, met al diegenen die uit solidariteit met ons willen meewerken aan de strijd voor hersamenvoeging, door het mogelijk maken en koördineren van allerlei initiatieven en activiteiten die mogelijk zijn in dit verband.

STOP DE ISOLATIE EN HET UITROEIEIEN VAN DE POLITIEKE GEVANGENEN TEGEN UIT ELKAAR PLAATSEN, STRIJD VOOR DE HERSAMENVOEGING

politieke gevangenen van de PCE(r), de GRAPO en een libertair
Gevangenis van Soria, 11-11-(89)

begin december zijn een aantal gevangenen weer in hongerstaking gegaan... Nog steeds dezelfde eisen....

Bijgevoegd lijstje met de nieuwe adressen van de overgeplaatste gevangenen. Stuur brieven en kaartjes en telegrammen, of wat voor solidariteitsakties je dan ook kunt verzinnen.

Francisco Cela Seoane, Olegario Sánchez Corrales, Manuel Quesada, José Balmón Castell: Centro de Cumplimiento de Daroca, 50360-Daroca (Zaragoza)
Antonia Narváez Ternerero: Centro de Cumplimiento de S. Antón Cartagena, Apdo. 68, 30290- Cartagena (Murcia)
11702-Ceuta
Juan José Donoso Pulido: Prison Provincial de Almeria, Apdo 221 El Acebuche, 04080- Almeria
Juan García Martín: Prison Provincial de Murcia, Agdo 796, 30071
Antonia Pedrero Donoso: Centro Penitenciario de Allicante. Apdo. 467.03071- Allicante
Fernando Hierro Chemón: Centro Penitenciario Puerto-1, Apdo 555. 11500-Puerto de Santa Maria (Cadiz)
Joaquín Calero Arcones: Centro Penitenciario Puerto-2 Apdo 600 11500-Puerto De Santa Maria (Cadiz)
José Antonio Ramón Teijelo: Centro Penitenciario de Ocana C/Martires s/n 45300- Ocana (Toledo)
Francisco Grotóns Geneyta: Centro Penitenciario Sevilla-1 C/Mariano Benlliure, 1, 41005-Sevilla
Juan Manuel Pérez Hernández: Prison Provincial de Valencia, apdo 22144, 46071-Valencia
José María Sanchés Casas: Prison Provincial de Badajoz, Carretera de Olivenza. km. 7.06080-Badajoz
Josefina García Aramburu, Teresa Gonzáles, Carmen López Anguita, C lehendakari Aguirre 92.48970-Basauri (Bizcacia)
Eva Alonso Arce Aurora Cayetano Navarro, Alicia Artimez. C.P. de Castellón. Carretera Alorca km. 10.12071-Castellón
Milargo Caballero Carbonell. C/Juan de Vera 10, 28045-Madrid
Mercedes Padrós Corominas: C.P. de Cuenca (mujeres) Carretera de Tarancón. 16071- Cuenca
Carmen Cayetano Navarro: C.P. de Sevilla-2 (mujeres), Ctra. de Torreblanco. Mairena del Alcor. km. 3, 41007-Sevilla
Ana García Rueda: Prison Provincial de Huelva (mujeres) carretera de Madrid, 21071-Huelva
Ana Belén San Miguel: Prison Provincial de Zamora (mujeres) Carretera de Almaraz, km 2, 49071-Zamora

FRONTLINE INFO

ROTTERDAM

Poortgebouw zoekt bewonersters
Het Poortgebouw in R'dam is een pand in eigen beheer. 4 Jaar na de kraak is het in '84 gelegaliseerd. Belangrijk is de zelfwerkzaamheid. Als er iets kapot is moet je het initiatief kunnen nemen het te repareren. Er is ook voldoende ruimte om andere activiteiten te ondernemen (doka, zeefdruk, een kroeg die bijna af is, een grote feest-manifestatiezaal).

Er wonen nu 19 mensen (9 vrouwen en 10 mannen). We zoeken:

- links-radikale, niet-parlementaire mensen;
- mensen die op een andere manier willen leven in groepsverband, en daar inhoudelijk mee bezig willen zijn in het pand (diskussies, over o.a. sexismen om een leefbaar klimaat te behouden in het pand).
- mensen die de handen uit de mouwen willen steken, er moet altijd veel gebeuren;
- mensen die woonkosten willen betalen (ongeveer 1/4 van je inkomen).

Heb je interesse, neem dan contact op met Eric V., Eric W. of Daniël:

tel. 010-4231385
adres: Stieltjesstraat 38, 3071 JX, Rotterdam.

ANTI-KRAAK-ZITTING VOOR HET NIJMEEGSE KANTONGERECHT

Op 13 december diende voor het Nijmeegse kantongerecht voor het eerst een zaak op grond van art. 94 van de Nijmeegse Politie Verordening (NPV), m.a.w. het anti-kraak-artikel. Dit artikel is eind '87 onder grote druk van B & W en projektontwikkelaars door de Nijmeegse gemeenteraad gejaagd. In de hysterische sfeer die er na de ontruiming van de Mariënburcht heerste was dat ook niet zo moeilijk.

De zaak die nu diende was n.a.v. de kraak van het pand 3e Walstraat 5 wat diezelfde dag nog ontruimd werd op grond van art. 94 NPV. De advocaat van de krakersters stelde dat vervolging op grond van art. 94 niet kon omdat 't pand in gebruik was. Er was nl. op 1 februari een kontrakt getekend. Er zou dan sprake van lokaalvredebreuk zijn en dan kan art. 94 niet worden toegepast. Het verweer van de OvJ was dat het pand gewoon leeg stond omdat het kontrakt pas op 1 april inging. Art. 94 zou dan wel toegepast kunnen worden.

Verder stelde de advocaat van de krakersters dat de legstands-

wet voldoende in regels voorziet op dit gebied. Art. 94 zou dus overbodig zijn. De OvJ vond daarentegen dat zolang er geen strafbaarstelling aan de leegstandswet is verbonden en in werking is de gemeente zelf wel een artikel met strafbaarstelling mag opnemen in de NPV.

Ten derde vond de advocaat dat beleidsvoorwaarden behorende bij art. 94 waren genegeerd. D.w.z. als de kraak niet op heterdaad wordt gekonstateerd (wat in dit geval het geval is) dan moet er een driehoeksoverleg tussen burgemeester, politie en OvJ plaatsvinden. Bij deze ontruiming was echter geen overleg met de gemeente geweest.

De krakersters hielden zelf een betoog over de redenen om het pand te kraken en tegen het gebruik van art. 94.

Hoe dan ook, de uitspraak op 20.12 was conform de eis: f200,- boete of 4 dagen zitten voor beide krakersters. Ze gaan in hoger beroep.

OPEN BRIEF AAN GERARD BAKKER EN IEDEREEN DIE MET HEM SAMEN WERKT

Gerard, jij verdient geld aan handel in huizen. Huizen waar mensen in wonen. Je koopt woonhuizen, laat de bewoners op straat gooien, sloopt de boel en je laat er kantoren en luxe appartementen voor in de plaats komen. Honderden mensen heb je uit hun woning verdreven om jouw winsthonger te stillen. Weteringschans 81-89 (Grote Wetering, Lijnbaansgracht 7-9 en Prinsengracht 491 zijn slechts enkele voorbeelden. De Indiase buurt wilde je tot een luxe woningparadijs omtoveren. Dat is je niet gelukt, maar je hebt er wel 6 miljoen aan over gehouden. Ook uit Tetterode heb je een slaatje geslagen. Je laatste slachtoffer was Stadhouderskade 82-82. Je kocht de panden in maart 1988 voor 125.000. Met een verbouwplan stapte je naar

de rechter en liet de jarenlange arbeid van de 15 bewoners in puin slaan. Nu staan de panden te koop voor 540.000. Met behulp van justitie en gemeente kan jij weer 4 ton in je zak steken. Nu de gemeentelijke honger naar luxe projecten toeneemt kan ook een kruimelvreter als jij weer aan de slag. Wat de grote projektontwikkelaars laten liggen mag jij oppikken. Ondertussen zoeken nog steeds 50.000 mensen in Amsterdam een huis, en zijn honderdduizenden hun hoge woonlasten zat. Aan deze behoefte aan goede en betaalbare woonruimte verdien jij. Dat is bloedgeld. Iedereen heeft recht op een dak boven het hoofd. Jij en jouw soort ontnemen mensen dat recht. Je bent persoonlijk verantwoordelijk voor veel menselijk leed. Een ieder die met jou samenwerkt is medeverantwoordelijk, of het nou

gemeente, justitie of projektontwikkelaar is.

Het is tijd om er mee te kappen, Gerard, hoogste tijd. Spekulative met eerste levensbehoeften is een misdaad. Slopen van goede woonruimte om paleizen voor de rijken te bouwen kan niet door de beugel. Hou er nu mee op. Wat je aangericht heb, kan je niet meer goedmaken, maar nu ga je echt te ver. Er is veel protest tegen jouw praktijken geweest. Nu is het tijd je echt een halt toe te roepen. Daarom een oproep aan jou en allen die op de een of andere manier met je samenwerken: hou op met de speculatie met eerste levensbehoeften. Wonen is een recht.

Sympatisanten van Stadhouderskade 82-83

ONTRUIMING "DE BANK" in APELDOORN

Op 27 november werd het gekraakte bankgebouw aan de Deventerstraat ontruimd. De Bank bood woonruimte aan 6 mensen en was een concertcentrum, vooral voor hardcore concerten, ook was er een oefenruimte. Even een kleine voorgeschiedenis van het pand, het pand werd een jaar en twee maanden geleden gekraakt. er werd toen door twee mensen een contract getekend, zonder overleg te plegen met de rest van de groep. heel stom dus, maar daar zat iedereen aan vast. Na een tijdje vedwenen die 2 mensen overigens. Een week terug kwam de eigenaar vertellen dat het pand verlaten moest worden. Natuurlijk zag niemand dit zitten, maar als er niet vrijwillig werd gegaan (volgens contract) werd er met de politie ontruimd. Hier besloot men het maar op aan te laten komen. Maandag de 27e zou "De sterke arm" dus komen. Het pand werd

goed gebaricadeerd, en het wachten kon beginnen. Er hadden zich 20 mensen in het pand verschanst. Toen de politie niet kwam opdagen werd er besloten, om ze dan maar uit te lokken. Er werd van alles uit het pand gegooid, zodat het fietspad en een deel van de weg geblokkeerd werd. De politie zette de boel af maar grepen niet in, na het gooien van nog meer troep inclusief eieren en verbommetjes, kwam er beweging in. Het was buiten op dat moment al volgestroomd met toeschouwers, en er werden politiebusjes gesignaleerd. De politie drong binnen, en iedereen werd gearresteerd, zonder verder verzet te plegen. iedereen werd opgepakt wegens openbare geweldpleging in groepsverband, artikel 141. Er was volgens de politie een auto getroffen, een fietser en 1 van de omstanders. Aan de auto was schade,

maar de rest was sterk overdreven. Ook werd er gezegd dat men gericht bierflessen op het publiek gooide, onzin. Er werden bijna geen namen genoemd op het politieburo, op 3 mensen na, en verklaard werd er ook bijna niets. In de avond werd iedereen vrijgelaten, na ongeveer 10 uur zitten. Men kon van niemand bewijzen dat hij/zij had gegooid (iedereen was goed gemaskerd), dus er word waarschijnlijk niet verder vervolgd. Maar ondertussen is Apeldoorn weer een oud pand kwijt en komt er weer een betonblok (NMB bank) voor in de plaats. Apeldoorn word er mee volgebouwd, er is geen stoppen aan. Maar de strijd tegen het beton gaat verder. Geen betonstad, en geen ontruiming van de panden. Stop de Yuppiecity vorming.

GRONINGEN, 18-12'89

Vanochtend hebben wij het pand van de Dienst Ruimtelijke Ordening aan het Ged. Zuiderdiep met verfbommen ontsierd om nogmaals de besmettelijke snel verspreidende betonzucht van deze dienst over de stad aan te kaarten. Bovendien biedt de dienst R.O. huiseigenaren/spekulanten te vaak de helpende hand als het gaat om fake (ver)bouwplannen, wijzigingen van bestemmingsplannen goedgekeurd te krijgen teneinde een ontruiming van een gekraakt pand juridies te forceren. En wat dit dan weer oplevert is maar al te bekend: kaalslag (nieuwpoort, opb), hopen beton (walburcht, het witte huis),

kraakwachten (a-weg, westerhaven straat), dit zijn slechts enkele voorbeelden. Ook worden er momenteel weer ettelijke panden bedreigt door de prestige-drift van de gemeente, die nauwelijks kunnen wachten om hun sloophamer weer uit te slaan naar het resterende overgebleven oude stad; emmasingel, oosterpoort, hereweg, wnc, etc. De stad wordt vakkundig verkocht aan elke willekeurige jup die voor vernieuwing staat, en die betonzaait, maar wie beton zaait zal een storm oogsten.

zet tegen de onleefbaarheidstherapie van de gemeente.
Handen af van:
Hereweg, Oude stationsweg, WNC, Oosterstraat en Lijnbaanstraat.

Het autonome trimklupje

Groningen ontwaak en kom in ver-

BRIEF VAN HUIB

De v/d Hoevenkliniek probeert advokaten weg te treiteren

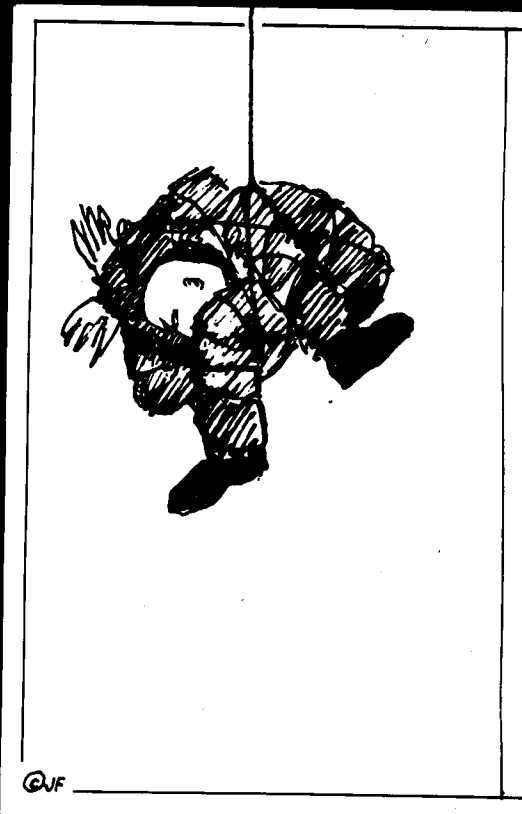
Na alle positieve reacties, solidariteitsverklaringen, negatieve publiciteit, liep het v.d. Hoevenpersoneel op hun tandvlees. Drie demo's met veel lawaai buiten het hek, die overigens door medegevangenen erg leuk gevonden werden, maakten direktie en bewaking paranoia. Toen kwam er een beklagzitting waarin advokate mr. Adele v.d. Plas op strikt juridiese wijze geen spaan heel liet van de argumenten van direktie Wiertsema i.v.m. perscensuur en bezoeksplionage waarbij ze alle verdragen en grondwetten over tafel gooide waardoor Wiertsema blauw van woede werd. De beklagrechters vonden het reuze interessant en Wiertsema ergerde zich kapot, zo van: "Mag dat zomaar in ons fascistiese landje?!". In zijn weerwoord (beter bij gebrek daaraan) ging hij ineens uit z'n dak. Hij had het over "netwerken" die mij ondersteunen; mijn bezoek "wij weten wel wie dat zijn", over mijn kameraad Alan Reeve "Iedereen weet waar dhr. Reeve voor zit". Hij kombineerde iedereen in "een groep illegalen" en Adele v/d Plas was volgens hem "de spin in het web" want "ze onderhoudt nauwe kontakten met Speijers bezoek en met Alan Reeve!!" Toen vond de voorzitter het welletjes en zei tegen Wiertsema dat hij dit niet door de beugel kon laten gaan. Adele v/d Plas vroeg waar hij zijn beschuldiging op baseerde. De direktie wilde dat niet rechtstreeks zeggen, hij zou haar een brief sturen. Dat heeft hij gedaan en eindelijk in zijn stommitieit toegegeven wat wij al lang wisten maar niet konden bewijzen. Wiertsema zegt dat "per abuis" een advokatenbrief is geopend en dat (niet per abuis) de inhoud gelezen is en dat het ging om brieven van "derden". Dat is volgens hem niet de taak van Adele v/d Plas. Hij vergeet te vertellen dat het ging om een brief van Amnesty International aan Adele v/d Plas met verzoek om informatie over mijn isolatie, er zat ook een stukje van de steungroep in dat al een week daarvòr gepubliceerd was in de Zwarte. Aangezien beide over mijn persoonlijke verdediging gingen en ik gevraagd werd om mee te denken over het antwoord aan Amnesty is dit een normale advokatenbrief. Daarbij komt dat de direktie geen reet te maken heeft met mijn verdediging en al helemaal niet de advokatenbrieven mag openen om de inhoud te spioneren. Reden ge-

noeg om Wiertsema een klacht aan zijn broek te smeren evenals B. Bijlsma die de brief opende en mevr. Courte die verantwoordelijk is voor het beleid in de bajes hier. Die klachten zijn inmiddels ingediend bij 3 instanties nl. Orde van Advokaten en het ministerie van justitie door advokate en de beklagkommissie. Adele v/d Plas, een gerspekteerde juriste met drie titels (drs., mr. en doctor in criminologie en strafrecht) die altijd beheerst maar goed voorbereid haar zaken bepleit verdient deze ongegronde aanval op haar persoon als advokate niet. Het is niet de eerste keer dat de v/d Hoevenkliniek mensen (advokaten) met kritiek probeert weg te treiteren, wel de eerste keer dat advokatenbrieven openlijk worden openge maakt (tegen de wet in) en gelezen en waarschijnlijk gearchiveerd. De stukken uit de Zwarte worden ook zorgvuldig gekopieerd, net als de meeste post. Ook hier lopen beklagzaken tegen. Ook de sfeer wordt steeds vijandiger. Ik weiger nu (naast de behandelingsweigering) ook om te praten met bewakers nadat mij aangeraden was een andere advokaat (!) te nemen, en ook omdat vriendelijkheid tegen staatsonderdrukkers eigenlijk schijnheiligheid is. Openlijke revolutie in m'n uppie. Maar ik sta niet alleen, ik heb inmiddels zoveel post gekregen dat mijn tweede ordner vol zit, van Zwarte-lezers en belangenorganisaties en geïnteresseerden en natuurlijk mijn "illegale" vrienden en bekenden. Dat maakt me ook sterker en de direktie baalt flink van alle "commotie rond mijnheer Speijer" zoals ze dat tegen een journaliste zelden die mij wilde interviewen. Ze mocht niet. Solidariteit is natuurlijk belangrijk, ik ben overtuigd van mijn politieke denkbeelden maar zo'n stroom positieve reacties laat me weten dat ik niet alleen sta met mijn gedachten. Ik krijg niet alleen kaartjes maar veel brieven en ik schrijf iedereen terug en er zijn zelfs een paar interessante discussies ontstaan over de fascistiese psychiatrie, over kapitalisme en sexismen en veel over racisme. Veel mensen zijn actief bezig met verzet op vele gebieden, niet altijd even radikaal, maar toch... Ik, als gek in de gekkenbajes, ben op dit moment uiteraard bezig (actief of hoe je het wilt noemen) tegen TBR-systeem, maar dat wil niet zeggen dat ik over de rest niet

nadenk. Ik geloof niet in deelstrijd, je verzet je gewoon tegen datgene wat op dat moment het dichtst binnen bereik is. Er is altijd wel iets in de buurt, de krakersbeweging, het drugsbeleid, racisme, cityvorming, shellpompen, ach er is zoveel te doen voor iedereen. Als je maar doorgaat met verzet, verzet, verzet, verzet, verzet..... Op een goeie dag zal het fascisme verslagen zijn in al zijn vormen.

Groetjes en liefs, Huib Speijer

p.s. protesteren tegen het treiteren van advokaten door direktie van de Hoevenkliniek die op die manier de rechtspositie van gevangenen proberen te verliezen mag altijd bij: dir. L. Wiertsema
W. Dreeslaan 2
3515 GB Utrecht

Toch weekblad voor TU na kapen van hele oplage

Delft — De Technische Universiteit in Delft heeft gistermiddag toch het personeelsblad 'Delta' kunnen uitdelen, nadat 's ochtends via een truc de hele editie (16.000 exemplaren) was gekaapt.

De diefstal werd gepleegd uit protest tegen een Shell-advertentie in de universiteitskrant. De onderschepping van de weekbladpakken werd korte tijd later in een anoniem telefoontje naar de Delftse Courant opgeëist door een actiegroep die zich 'Universiteit tegen Apartheid' noemt.

De ontvreemding vond plaats tegen tien uur 's ochtend. Bij aankomst van de van drukkerij Sijthoff komende chauffeur op de Mekelweg bleek een anti-apartheid demonstratie aan de gang. Twee jongemannen die zeiden 'Delta'-redacteur te zijn, vroegen de chauffeur daarom mee te gaan naar een rustiger terrein. Daar werden de 16.000 weekbladnummers overgeladen in een andere auto. Later bleken de redacteurs 'zelf leden van de actiegroep te zijn.

Hoofdredacteur F. Steenkamp

van 'Delta' kreeg zelf geen boodschap van de actievoerders. Die deden wel in hun telefonische verklaring aan de Delftse Courant de oproep aan de universiteit om alle banden met Shell door te snijden. Vandaag zou de complete 'Delta'-oplage weer worden terugbezorgd bij de TU, kondigde de actievoerder aan, vermoedelijk met de gewraakte advertentiepagina in alle exemplaren eruit gescheurd.

Kort na de onderschepping werd evenwel bij Sijthoff een compleet nieuwe oplage van

'Delta' gedraaid. Die werd dezelfde middag nog bij de TU afgeleverd. De drukkerij heeft gistermiddag van de kwestie aangifte te zullen doen bij de Delftse politie, mede gezien een geleden schade van f 42.000 voor de extra drukkosten.

Ook in Wageningen werd gisteren, uit eenzelfde motief, het universiteitsblad buit gemaakt. Daar geen aangifte gedaan.

Delftse Courant 15 december '89

DELFT 14 december '89

Studenten en personeel van de TU Delft hebben vanmorgen, donderdag 14 december, de weekeditie van het universiteitsblad Delta onderschept in verband met de opname van een Shell advertentie in het blad. De groep "Universiteit tegen apartheid" geeft hiermee uiting aan haar eisen dat de universiteit geen enkele band met Shell moet onderhouden, omdat deze multinational aktief bijdraagt aan de instandhouding van het apartheidregime in Zuid-Afrika. Deze aktie wordt op verschillende universiteiten tegelijk gevoerd.

PERSBERICHT 19 december '89

De aktiegroep "Universiteit tegen apartheid", welke donderdag 14 december j.l. de gehele oplage van het delftse universiteitsblad Delta in beslag heeft genomen, brengt de Delta's niet terug.

Wij hebben de Shell-advertenties uit de Delta gescheurd en deze vervangen door een inlegvel (zie bijlage). Op vrijdag 15 december zouden alle delta's weer terug worden gebracht. Het doel van de aktie was een nieuwe impuls te geven aan de discussie over de banden tussen onze universiteit en Shell, en de belangen van Shell in zuid-Afrika.

De redaktie had echter onmiddellijk besloten om de gehele oplage opnieuw te laten drukken. door deze beslissing was het zinloos geworden de Delta's nog terug te brengen. Dit zou niets aan de aktie toevoegen. Er was ons geen andere keus meer dan de gehele oplage te vernietigen.

Universiteit tegen Apartheid

'Argumenten van Delftse club te mager'

Band tussen TU en Shell al oud

ACHTERGROND

door ROBERT VAN TIL

Delft — Hoe men ook over het 'onderscheppen' van de universiteitskrant Delta oordeelt, deze daad heeft in elk geval één ding opgeleverd: de discussie over de banden die de TU Delft onderhoudt met Shell, is opnieuw aangezwengeld.

Die banden zijn ontegenzeggelijk aanwezig. Deze week bij voorbeeld nam het laboratorium voor fysische technologie aan de Prins Bernhardlaan nog een nieuw computersysteem in gebruik, waarvoor Shell een half miljoen gulden beschikbaar had gesteld. Daarmee werd een oude traditie voortgezet. Want ook de bouw van het laboratorium werd veertig jaar geleden volledig door Shell gesponsord. Er wordt bij dit lab onderzoek gedaan naar de wijze waarop chemische reacties in industriële installaties (zoals raffinaderijen) verlopen.

Vanuit het bedrijfsleven gezien is volledig te begrijpen waarom men een dergelijke voorziening rijkelijk in de watten legt. Daar immers bevindt zich de broedplek voor praktijk-gerichte ingenieurs, die later bij de petrochemische en chemische industrieën een sleutelrol gaan vervullen.

Beide partners profiteren. De universiteit krijgt middelen in handen waarmee het onderzoek op een hoger peil kan worden gebracht, de industrie op haar beurt stimuleert via zulke financiële injecties de vorming van ingenieurs.

Nog hechter zijn de banden die de Delftse TU-faculteit voor mijnbouwkunde en petroleumkunde onderhoudt met oliemaatschappijen. Maar ook de vakgroep seismiek van de faculteit voor technische natuurkun-

de (belangrijk voor het opsporen van olievelden) van prof. dr. A.J. Berkhout timmert wat betreft het binnenhalen van onderzoeksgelden reeds lang aan de weg.

Sponsoring

„Delft wordt het centrum voor de internationale olie-industrie”, verklaarde Berkhout vorig jaar in een interview met deze krant.

Sponsoring is dus een gegeven, waar de universiteit niet meer onderuit kan. Zonder bedrijfsleven zouden tal van projecten moeten worden terug gedraaid. Het is waarschijnlijk ook om deze reden dat hoofdredacteur F. Steenkamp van Delta de argumenten van de anti-apartheids-activisten op de universiteit te mager acht. In een reactie op een ingezonden brief van de actiegroep 'Delftse Studenten tegen Apartheid' schreef hij onlangs:

„Als u de redactie ergens op wilt aanspreken, doe dat dan op ons eigen werk. Of draagt u eens stof aan voor een werkelijk goede discussie over de contacten van de TU met Shell. Wij zullen die discussie graag bevorderen. Maar om de TU-bestuurders te kunnen beïnvloeden zal uw argumentatie wel wat verder moeten gaan dan: Shell-Nederland = apartheid. Want ondanks uw oprechte woede over het apartheidssysteem zult u voor die versimpeling in Delft weinig weerklank vinden”

Partijdig

De redactie van Delta wijst het weigeren van advertenties af. De gronden die zij daarvoor aandraagt, zijn van principiële aard. Het redactiestandpunt komt er kort samengevat op neer dat Delta zich niet geroepen voelt binnen het universitaire wereld-

je de rol van politieke activist op zich te nemen.

Haar bijdrage aan de meningsvorming is vooral dat ze feitenmateriaal en uitspraken van 'opiniemakers' aanbiedt en zodanig van kritisch commentaar voorziet. Eigen activisme botst met die rol: een partijdige redactie verliest voor groepen lezers en woordvoerders haar geloofwaardigheid. Dus zult u ook geen redactiestandpunten aantreffen over TU, apartheid of Shell. Wel verspreiden wij zonnig controversiële feiten of opinies, voor zover ze van belang zijn voor de TU”.

Uitspraken

De actievoerders vinden dit 'een weinig inhoudelijke reactie', aldus een woordenwisseling onlangs in 'Delta'. Zij verwijten de redactie een standpunt te ontlopen en wijzen op uitspraken van de TU-raad, waarnaar ook zou moeten worden gehandeld. 'Geen contacten onderhouden met Shell behoort tot dat handelen. Daarom vragen wij Delta om geen advertenties van Shell te plaatsen', zegt de groep in een ingezonden brief, waarvan de auteurs zich overigens alleen met de voornaam bekend maakten.

De vraag of dat handelen inhoudt dat het onderzoek op drie faculteiten moet worden gekortwiek, is door de actievoerders niet beantwoord. Steenkamp is in elk geval van hun optreden niet onder de indruk.

„Wij vinden de zwakke plek van de Delftse club dat ze er nooit in geslaagd zijn om de relatie van de TU met Shell in kaart te brengen. In Eindhoven is laatst een opiniepeiling gehouden, waarbij 9 procent van de lezers zich uitsprak tegen het weren van advertenties. Ik denk dat het hier echt niet anders zal liggen. We praten hier in feite dus over een splintergroepering”, aldus de Delftse hoofdredacteur gisteren.

Met deze brief heeft de aktiegroep de chauffeur van de drukkerij zover gekregen dat de Delta's werden afgeleverd op een plek vanwaar de Delta's 'ontvoerd' zijn.

T Delft

Technische Universiteit Delft

Geachte heer/mevrouw,

In verband met een studenten-actie tegen de plaatsing van een Shell-advertentie in de "Delta" van 14 december, kunnen de exemplaren niet, zoals gebruikelijk bij het hoofgebouw worden afgeleverd. Wij verzoeken u vriendelijk doch dringend de Delta's, samen met de twee Delta-journalisten, af te leveren bij vleugel E van het gebouw Civiele Techniek. De Delta-journalisten zullen u naar deze plaats begeleiden, vanwaar de Delta's later door de TU-vervoersdienst zullen worden opgehaald en verspreid.

hoofdredakteur Delta

E. Steenkamp

hoofd Civiele Dienst

E.F.M. Righarts

BELGIESE DESERTEUR GEEFT ZICH AAN

Binnenkort ga ik me aangeven om de gevangenisstraf die me als Belgische deserteur boven het hoofd hangt uit te zitten. Destijds, anderhalf jaar geleden, ben ik gedeserteerd omdat ik door enkele officieren zwaar mishandeld ben. In de afgelopen periode ben ik in Nederland actief geweest binnen de werkgroep Belgische Deserteurs (WBD). Mij is duidelijk geworden dat ik niet de enige ben die in het leger de pispaal wordt als hij zich niet wenst aan te passen aan het spijkerharde regime. Integendeel: het lastig vallen en martelen van mensen is in het leger een structureel probleem.

Ieder jaar deserteren er tussen de 1500 en 2300 dienstplichtigen. Het leger in België vormt een staat binnen de staat. Iets zou er al verbeteren als er een verenigingsrecht voor militairen zou bestaan, zoals in Nederland.

Straks, tijdens mijn proces voor de rechtbank, maar ook binnen de muren van de gevangenis zal ik er voor blijven knokken dat Belgische soldaten een menswaardige periode doormaken in de kazerne, voorzover dat mogelijk is. Een vakbond zou al iets kunnen veranderen, al was het maar om de slaggers en beulen in het oog te houden, wat volgens mij zeer hard nodig is.

In diverse bladen zal je op de hoogte gehouden worden van mijn procesgang en ervaringen in de bak. Wil je nadere informatie, bel dan de steungroep 013-367133. Geld kun je storten op gironummer 5582875 tnv. M. Verschuren; Tilburg, o.v.v. Johan.

Groeten van Johan Lenvain

PERSBERICHT

AKTIE TEGEN DE PVDA

Afgelopen nacht, van 16 op 17 december, hebben leden van revolutionair-socialistische jongerenorganisatie rebel, afdeling Amsterdam, actie gevoerd tegen het PVDA-hoofdkantoor aan de N. Witsenkade in Amsterdam. Dit kantoor, van de zogenaamde socialisten, hebben we volgeplakt met rouwadvertenties, om de verkiezingsbeloften te herdenken die door het rechtse beleid van de nieuwe regering gesneuveld zijn. Ook protesteerden we door middel van posters tegen de leveringen van NF-5 oorlogsvliegtuigen aan het fascistiese regime van Turkije. Deze oorlogsvliegtuigen worden gebruikt om dorpen van het Koerdiese volk te bombarderen. De PVDA-minister van Oorlog werkt zodoende mee aan volkerenmoord!

Met deze actie willen we duidelijk maken dat de PVDA net zo rechts is geworden als het CDA. De PVDA hecht geen enkele waarde aan een schoon milieu, voldoende studiefinanciering, vrouwenemancipatie, vrede, werkgelegenheid, loon en uitkeringen waarvan te leven valt, het lot van politieke vluchtelingen, jongerenhuisvesting, armoede, zelfbeschikkingsrecht van de Koerden en andere dingen die belangrijk zijn.

De PVDA en het CDA zetten het rechtse beleid van de vorige kabinetten, dat de rijken in de watten legde ten koste van de zwakke groepen in de samenleving hier en in de Derde Wereld, gewoon voort. De PVDA heeft haar socialistiese principes, waarvan zij zei dat ze die had, verkwaanseld en haar ware, rechtse gezicht laten zien.

Rebel is een jongerenorganisatie die strijdt voor een socialistiese sa-

HET TU-STRATENBOEK (EXTRA)

SHELL-WEG

Op deze plaats stond een Shell-advertentie
De Koninklijke Shell helpt nog steeds
apartheid

Geen Shell-advertenties in de Delta!

SHELL-WEG

menleving. Daar bedoelen we niet een wereld mee die volstaat met kernketten en gifvaten, en waarin grote groepen mensen door de hongersnood bedreigd worden; maar een wereld waarin een schoon milieu, vrede heerst en de rijkdommen eerlijk verdeeld worden. Dat betekent dat we door zullen gaan met acties tegen maatregelen, die ervoor zorgen dat de rijken rijker en de armen armer worden.

Met rebelse groeten,

Rebel-Amsterdam

Agenda

RADIO VRYE KEYZER:kraken in jaren '80
26-27-28 december 19.00 uur!

DEN HAAG

WAPENS VOOR EL SALVADOR benefiet!

Zaterdag 30 december

Plaats: "Iets Vrijers", spui 41/43
(centrum).

'middags vanaf 13.00 uur:

- info stands
- tentoonstellingen
- video's
- spreekster/er
- dia serie
- 15.00 uur: discussie met FMLN-
info en Ultimatum

Entree voor de hele middag f2.50

'avonds vanaf 20.00 uur:

- video (non-stop)
- bands: de Kift
John's radical folksongs
the incredible softies
- spreekster/er

Entree voor de avond f5,-

OUD en NIEUW FEESTEN!!!!

20.00 Stadhouderskade (A'dam)
muziek, video, workshop verfb
jamsessie+openpodium++++

vanaf 1.00 '90 :AKU feest; Utrech
" " " " :GroteBroek; Nijme

KRAAKBIOS EISENSTEIN denHaag
buitenom 214

- za 23dec 21.00:
el amor es una mujer gorda
- wo 27dec 21.00:
pacific, a lost paradise
- do 28dec 21.00:

BRAZIL

- za 30dec 20.00:
arabiese filmavond
- dinsdag 26dec 15.00:
el amor es una mujer gorda

DEN HAAG

Wake voor Z.Afrikaanse ambassa
op 22 december.

Op 22.12 a.s. organiseert het
Sharpeville-6 komitee i.s.m. de
WZA (Haagse anti-apartheids org
nisatie) een "wake" voor de Z.A
kaanse ambassade aan de Wasse
naarseweg in Den Haag. Deze za
plaatsvinden tussen 17 en 20 uu

De wake is bedoeld om aandac
te besteden aan de politieke ge-
vangenen in Z.Afrika die op dit
moment in de dodencel zitten in
afwachting van hun executie. Ex
tra aandacht hierbij is gericht o
de Uptington-14.

(Zie ook elders deze Zwarte)